

HEBREU AG MỸ CARTA

Topẽ kósin

¹ Topẽ vỹ vāsỹ ãg jógjóg ve ag mré vēmén (ka)mẽ ja nĩgtĩ. Ag mỹ tóg tó mǎn', tó mǎn' he ja nĩgtĩ, ti vỹ tó tĩ ag mỹ, ag tỹ vėnh kar mỹ ti vỹ kāmén jé. ² Ũri kurā tỹ ãgno tóg kakó tĩ ha, kỹ tóg ũri ti kósin jėnẽ, ti tỹ ãg mỹ Topẽ vỹ tó jé. Ti mré tóg nén ũ kar hynhan ja nĩgtĩ. Kỹ tóg ti mỹ nén ũ kar tag vin ke mũ gé, Topẽ ti, ti tũ kar ěn ti. ³ Ęg tỹ Topẽ kósin ve kỹ ãg tóg Topẽ tỹ tỹ ũn mág nĩ ki kanhró nỹtĩ. Ti ri ke pẽ ti nĩ. Ti vỹ vỹ tar nĩ. Kỹ tóg tỹ ãg tỹ nén vég mũ kar tag ki rĩr tĩ. Ti hã vỹ ãg tỹ Topẽ vỹ mranh ěn tỹ tũ' he tĩ, kỹ tóg ãg jãnhkrig kỹ ãg fẽg ke mũ. Ęg jagfy ter kar kỹ tóg Topẽ pẽgja tá nĩ nĩ, ũn tỹ vėnh kar tar kãfór nĩ ěn pẽgja tá.

Topẽ kósin tỹ ti tỹ jėgnẽ jafã ag kãfór

⁴ Topẽ kósin vỹ Topẽ tỹ jėgnẽ jafã ag kãfór nĩ, kanhkã tãn ag. Ti jiji vỹ ag jigji kãfór nĩ gé. ⁵ Topẽ pijé ag kã ũ mỹ: “inh kósin vỹ tỹ ã nĩ,” he ja nĩgtĩ'. “Ũri hã sóg ã mỹ: tỹ inh ã panh nĩ, he mũ,” he ja tũ ti nĩ. Kỹ tóg ag kã ũ to: “ti panh vỹ tỹ inh nĩnh mũ, kỹ tóg tỹ inh kósin nĩnh mũ,” he ja tũ nĩ gé. Ti kósin hã to tóg tag tó ja nĩ, Topẽ ti.

⁶ Ti kósin ve ěn jėnẽ ja ti nĩ, ãg to, Topẽ ti. Ti tỹ ti jėnėn kỹ tóg tag tó gé, ha mẽ: “isỹ jėgnẽ jafã ag vỹ ti krēm mũg ke kãn ke mũ, ha vem nĩ,” he ja ti nĩ.

⁷ Hã ra ù tóg: “Topẽ vỹ ti tỹ jěgně jafã ag tỹ kãka ri ke han. Kỹ tóg ag tỹ pĩ gru ri ke han mũ gé,” he mũ, Topẽ vĩ rán kỹ nĩ ki.

⁸ Kỹ tóg ti kósin to: “Topẽ vỹ tỹ ti nĩ. Ti tỹ tỹ pã'i mág nĩ vỹ tũ' henh ke tũ pẽ nĩ. Vějykre kuryj hã han tóg tĩ, ti krēm ke kar ag mỹ, ⁹ to ti há nĩ. Vějykre pãno to ti jũ nĩ. Hã kỹ tóg ti kuprěg, Topẽ ti, ti tỹ tỹ ti kri ke nĩn kỹ. Ti tỹ tóg ùn mág han. Ti krēm ke kar ag kãfór tóg nĩ. Kỹ ti fe tóg mrin kenh ke mũ, vėnh kar fe tỹ mrin ke kãfór,” he ja tóg nĩ gé, Topẽ vĩ rán kỹ nĩ ki.

¹⁰ Kỹ tóg ti mỹ: “ěg tỹ nén ù kar han ve ki ã tóg ga han, kanhkã ti ke gé, ã nĩgé tỹ. ¹¹ Tũ' he kãn jé tóg ke mũ, ã tỹ nén han ja tag ti. Jãvo ã hã tóg tũ' henh ke tũ pẽ nĩ. ã tỹ nén han ja tóg ti sinsin kỹ kugnãnh ke mũ, kur ri ke. ¹² Ti kókén jé ã tóg ke mũ, ěg tỹ kur si kókén ri ke. Hã ra ã hã tóg tũ' henh ke tũ nĩ. Kófãn ke tũ pẽ ã tóg nĩ jãvo,” he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ rán kỹ nĩ ki, ti kósin ti mỹ.

¹³ Hã ra Topẽ pijé ti tỹ jěně jafã ag kã ù mỹ: “inh pějja tá nĩ,” he ja nĩ'. Ti kósin hã mỹ tóg: “nĩ ra ver, inh pějja tá, sỹ ã kato vĩ mũ ag tỹ ã krēm vin jé,” he ja nĩ. ¹⁴ Ti tỹ jěgně jafã ag vỹ vėnh kuprĩg ri ke nỹtĩ. Topẽ vỹ ag jěgněg tĩ, ag tỹ ti tũ ag jy nĩgãn jé, ùn krenkren ke mũ ěn ag jy.

2

Ěg tỹ Topẽ vĩ to é henh ke tũ

¹ Hã kỹ tóg há tĩ, ěg tỹ ti vĩ mẽ kỹ ti jykre hã han kỹ, ěg tỹ tỹ prãnh ke tũ nĩ jé. ² Topẽ tỹ jěgně jafã ag vỹ vãsỹ *Moisés* mỹ Topẽ vĩ ma kãmũ ja nĩgtĩ. Kỹ ag tóg ù tỹ ag vĩ ki króm tũ ěn vóg kónãn ja ti nĩgtĩ. ³ Kỹ

ẽg tóg ùri kren ke tũ nĩ gé, ẽg tỹ ti to é hen kỹ. Nén ù mág pẽ vẽ mỹr, Topẽ tỹ ẽg krenkren han sór mũ tag ti. Ẽg *Senhor* vỹ ti mré mũ tĩ ag mỹ tó vén. Ủ tỹ ti vỹ mẽg mũ ag vỹ ẽg mỹ tó ja nĩgtĩ gé. Hã kỹ ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ ha. ⁴ Kỹ Topẽ vỹ ù tỹ ẽg mỹ ti vỹ tó mũ ẽn ag vỹ to: “há ti nĩ,” he ja nĩ gé. Hã kỹ tóg ag tar han, ag tỹ ẽg tỹ nén han vãn ẽn hynhan jé, *milagre* ti, ẽg tỹ vėsóg ki nén han ki kagtĩg ẽn. Kỹ tóg ag mỹ ti kuprĩg jẽnẽ gé. Ti hã ne to jykrén kỹ: “tag tar han jé sóg ke mũ, ẽn to. Kỹ sóg ù ẽn tar han ke mũ, ù to,” he ja nĩ, ti vỹ tó tĩ ag to.

Topẽ kósin tỹ ẽg tỹ ùn mág han ke

⁵ Topẽ vỹ nén kar ẽn han mãn ke mũ. Kỹ tóg tỹ ù tãg nỹtĩnh mũ. Ẽn kri ke vỹ tỹ ẽg nỹtĩnh mũ, ẽg tỹ tỹ ẽprã ke nỹtĩ ra. Ti tỹ jẽgnẽ jafã ag pijé tỹ ga tãg kri pã'i nỹtĩnh mũ'. ⁶ Hã kỹ ti vỹ tó tĩ ù vỹ tag rán ja nĩ, ti vỹ rán ki, ha mẽ. Topẽ mỹ tóg: “tỹ ẽg tóg nén ù tũ nỹtĩ vẽ, ẽg tỹ tỹ ẽprã ke nỹtĩn kỹ. Hã ra ã tóg ẽg hã mũ ẽkrén kỹ nĩ nĩ. Hã kỹ ã tóg ẽg ki rĩr tĩ,” he ja nĩ. ⁷ “Kỹ ã tóg prỹg pipir ki ẽg tỹ ùn kãsir han ja nĩ. Kỹ ẽg tóg ẽn kã ã tỹ jẽgnẽ jafã ag krẽm nỹtĩ. Tag pãte ã tóg ẽg tỹ ùn mág han ke mũ, ùn tar, pã'i mág tỹ tỹ ùn há nĩ ẽn ri ke. ⁸ Kỹ ã tóg ẽg krẽm nén ù kar vin kãn ke mũ,” he ja tóg nĩ, Topẽ mỹ, Topẽ vỹ tó tĩ ti.

Ha vé, Topẽ vỹ ẽg krẽm nén ù kar vin ja nĩ, ẽg tỹ tỹ nén ù kar kri ke nỹtĩ jé. Kỹ nén ù kar vỹ ẽg krẽm nỹtĩ. Hã ra ẽg tóg ver vég tũ nĩgtĩ. ⁹ Hã ra ẽg tóg *Jesus* hã tỹ tỹ ùn mág nĩ ẽn vég tĩ, ùri, ti tỹ tỹ ùn há nĩ ẽn. Prỹg pipir ki *Jesus* tóg tỹ Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ẽn ag krẽm ke ja nĩ. Kỹ tóg ẽg kar jagfỹ ter ja nĩ, Topẽ tỹ ẽg jagãgtãn kỹ. Kỹ tóg ùri tỹ ùn mág pẽ nĩ, ti tỹ ẽg jagfỹ ter ja ẽn tugrĩn.

¹⁰ Topě vỹ tỹ nén ù kar kri ke nĩ, kỹ nén ù kar vỹ ti tigrĩn rĩnrĩr nỹtĩ. Hã kỹ tóg vènh mỹ tũ nĩ, Topě tỹ *Jesus* mỹ: “ã jagtar tigrĩn ã tóg tỹ ùn há tãvĩ nĩnh mũ,” hen kỹ. Hã kỹ tóg jagtar nĩ ja nĩgtĩ, ti tỹ tỹ ùn há tãvĩ nĩn jé. Kỹ tóg ùn e krenkren han mũ sir, ãg tỹ ti ri ke há nỹtĩ jé gé, ãg tỹ Topě jamã sĩnvĩ ãn tá junjun jé, ti mré.

¹¹ Ha vé, *Jesus* vỹ ãg tar han tĩ, ãg tỹ Topě vỹ mranh măn sór tũ nĩ jé. Kỹ ù tỹ ãg tar han mũ vỹ ãg mré jóg pir nĩ. Hã kỹ tóg ãg to: “ijãvy ag, inh ve fag,” he tĩ. ãg to tóg mỹ'ãg tũ nĩ. ¹² ãg to tóg: “ijãvy ag mỹ sóg ã jiji tónh ke mũ, jóg’,” he ja nĩ. “Ag rĩnve sóg ã tỹ tỹ ùn há nĩ ãn kãmén ke mũ,” he ja tóg nĩ, *Jesus* ti, ãg to. ¹³ Kỹ tóg: “Topě ki sóg rã kỹ jě,” he mũ gé. Kar kỹ tóg: “inh mré ke ag hã vè. Topě tỹ inh mỹ ùn vin mũ ag hã vè, fag ke gé,” he ja nĩ gé.

¹⁴ *Jesus* mré ke ãn ag hã vỹ tỹ ãprã ke ag nỹtĩ, fag ke gé. Hã kỹ tóg ag mré tỹ ãprã ke nĩ ja nĩ gé. Hã kỹ tóg ãg jagfy ter ja nĩ. Ti tỹ Japo tũg ke vè, ti ter tigrĩn. Japo vỹ ãg tén sór to tar nĩ, hã ra *Jesus* vỹ ti tỹ tũ' henh ke mũ. ¹⁵ Kỹ tóg ãg krenkren han ke mũ, ãg tỹ ãg ter ke kamẽg kỹ. ãg ter ke tigrĩn ãg tóg nén tỹ ãg tén ke mũ kar kamẽg tĩ. Hã ra *Jesus* tóg ãg krenkren han mũ. Kỹ ãg tóg nén ù kamẽg măn ke tũ nĩ ha. ¹⁶ Ti pijé Topě tỹ jẽgnẽ jafã ag krenkren han mũ', kanhkã tân ag'. *Abraão* krẽ'krẽ ag hã krenkren han tóg mũ, hã kỹ tóg rán kỹ nĩ. ¹⁷ Hã jé tóg ti jãvy ag ri ke nĩ ja nĩgtĩ, *Jesus* ti. Tỹ tóg ãg hã pẽ ja nĩgtĩ. ãg tỹ nén han mũ kar ve kãn ja ti nĩgtĩ, ãg jagtar mré hã. Hã kỹ tóg ãg jagfy vènh fẽg, kỹ tóg ãg tỹ Topě vỹ mranh tỹ tũ' he ja nĩ. Topě tũ ki rĩr tũ to pã'i mág vỹ tỹ ti nĩ, hã kỹ tóg ãg jagãgtãn

tĩ. ¹⁸ Ëg mré tóg jagtar ja nĩgtĩ, *Jesus* ti. Japo vỹ ti tỹ Topẽ vỹ mranh han sór ja nĩgtĩ gé, ãg ri ke, hã ra tóg mranh ja tũ nĩgtĩ inhhã. Hã kỹ tóg ki kanhró nĩ, ãg tỹ nén ù vég mũ kar ki. Hã kỹ tóg tag kar to ãg tar han ki kanhró nĩ gé, inhhã.

3

Jesus tỹ tỹ Moisés kri ke nĩ

¹ Inh kanhkã', Topẽ tũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ. Kỹ tóg ãjag kuprẽg, ãjag tỹ kanhkã tá ve jé. Hã kỹ *Jesus* mũ ãkren nĩ. Topẽ vỹ ti fẽg. Kỹ tóg ãg mũ tỹ Topẽ tũ to pã'i mág ãn ri ke nĩ, ãg tỹ ti ki rã kỹ. ² Û tỹ ti fẽg mũ ãn rãnrãj han tóg tĩ, *Moisés* ri ke. *Moisés* vỹ Topẽ tũ kar ki rĩr há han ja nĩgtĩ gé, Topẽ *povo* kar ki, ti ãn krẽm ke kar fag ki. ³ Hã ra *Jesus* vỹ *Moisés* kãfór nĩ. Û tỹ ãn han tĩ vỹ ù tỹ ãn ki rĩr tĩ ãn kãfór nĩ. Ri ke ti nĩ. Ëprã ke vỹ tỹ ti nĩ, *Moisés* ti, kỹ *Jesus* vỹ ti kãfór nĩ. ⁴ Gĩr kar vỹ panh nỹtĩ gé. Û tỹ vẽn kar han mũ vỹ tỹ Topẽ ti nĩ. ⁵ *Moisés* vỹ Topẽ tũ ag ki rĩr ja nĩgtĩ. Topẽ mũ rãnrãj tĩ vỹ tỹ ti nĩ ja nĩgtĩ. Kỹ tóg Topẽ ãn krẽm ke fag ki rĩr nĩ ja nĩgtĩ. Hã ra tóg *Cristo* tỹ nén han ke ãn kãmén ja nĩ gé. ⁶ *Cristo* vỹ tỹ Topẽ kósin nĩ. Kỹ tóg Topẽ tũ ag ki rĩr há han tĩ. Hã ra ag tóg tỹ ti tũ nỹtĩ, ti ãn krẽm ke kar ãn ag, fag ke gé. Ëg hã vẽn. Ti tũ vỹ tỹ ãg nỹtĩ, ãg tỹ ti to tar nỹtĩn kỹ, ãg tỹ ti kãmén há han kỹ, ti tỹ ãg mũ sér nĩn kỹ, ãg tỹ tá nén vẽn ke ti.

Ëg tỹ vẽnkhán ke

⁷ Topẽ vỹ ti kuprĩg tỹ: “ãjag tỹ ùri inh vỹ mẽ kỹ vẽn kutu han tũg nĩ,” he ja nĩ. ⁸ “Ãjag jógjóg ve ag vỹ vẽn kutu han ja nĩgtĩ. Kỹ ag tóg inh kato vãsãn

ja nĩgtĩ, ag tỹ ga kórég ki nỹtĩn kỹ,” he tóg. ⁹ “Ën kã ag tóg iso vĩ pãtigtén ja nĩgtĩ gé. “Ëg tỹ ti vĩ mranh mũ ra tóg ãg vóg konãn ke tũ nĩ,” he ja ag tóg nĩgtĩ, ag tỹ isỹ nén han mũ ãn ve ja ra, isỹ prỹg tỹ 40 (ke) ãn ki ag ki rĩr há han mũ ra. ¹⁰ Hã kỹ sóg ag to jũ ja nĩ. Ag to sóg: “kórég ag nỹtĩ,” hé. “Vẽjykre há to jykrén tũ ag tóg nỹtĩgtĩ. Ijapry ve sór ja tũ ag tóg nỹtĩ,” he sóg. ¹¹ Kỹ sóg, ag to vĩ jũ han kỹ: “sỹ ag vẽnkhán han ke vẽ vẽ. Hã ra ag tóg iso vĩ jũ han ja nĩ. Hã kỹ ag tóg vẽnkhán ke tũ nĩ ha. Hã kỹ ag ri ke han tũg nĩ, ãjag tỹ ùri inh vĩ mẽ kỹ, he sóg mũ,” he tóg, Topẽ ti.

¹² Inh kanhkã, tag to jykrén, ãjag tỹ Topẽ kato vãsãn sór tũ nĩ jé, ãjag tỹ ti vĩ mranh sór tũ nĩ jé, Ti hã ne ãg rĩnrĩr han ki kanhró nĩ!. Hã kỹ ti tovãnh tũg nĩ. ¹³ Jagnẽ jyvẽn nĩ, kurã kar ki, ùri mỹr. ãjag tỹ jagnẽ jyvẽn to tar nỹtĩn kỹ ãjag tóg Topẽ to tar nỹtĩnh ke mũ gé, ha vem nĩ. Kỹ ãjag kã mũ ù vỹ vẽn kutu han ke tũ nĩ. Ëg tỹ ti vĩ mranh kỹ ãg tóg kutu nỹtĩ. ¹⁴ Ha mẽ, *Cristo* tũ vỹ tỹ ãg nỹtĩ, ãg tỹ ti tovãnh sór tũ nỹtĩn kỹ. Ëg tỹ ti ki rã vén mũ kã ãg tóg ti to tar nỹtĩ ja nĩgtĩ. Ëg tỹ ãn ri ke ti to tar nỹtĩn kỹ ãg tóg tỹ ti tũ nỹtĩ. ¹⁵ Hã kỹ tóg ãg mỹ: “ãjag tỹ ùri inh vĩ mẽ kỹ vẽn kutu han tũg nĩ,” he mũ. “ãjag jógióg ve ag vỹ tóg vẽn kutu han', kỹ ag tóg inh kato vãsãnsãn, isỹ ag jykre ve sór ja nĩn kỹ. Ag ri ke han sór tũg nĩ,” he tóg. ¹⁶ Û tỹ hẽ nỹ hỹn ti vĩ mẽ kỹ ti kato vãsãnsãn ja nĩgtĩ'? Û tỹ ga tỹ *Egito* tá kãpa ja ãn ag vẽ, ha mẽ, *Moisés* tỹ tá ag tatĩn kãtĩg kỹ. ¹⁷ Kỹ Topẽ hỹn ù tỹ hẽ to jũ ja nĩgtĩ, prỹg tỹ 40 (ke) ãn ki? Û tỹ ti vĩ mranh

ja ěn ag hã to tóg jũ ja nĩ, hã kÿ ag tóg ga kórég ěn ki tũ' he kãn. ¹⁸ Kÿ Topẽ hÿn ũ tÿ hẽ to: “vẽnhkán ke tũ ag nĩ ha,” he ja nĩgtĩ? Ũ tÿ ti vĩ han sór tũ ěn ag to ke ja vẽ, mÿr, ha mẽ. ¹⁹ Ag tÿ ti tovãnh kÿ, hã kÿ ag tóg ag tÿ nén ve sór ja ěn ve ja tũ nĩ sir, mÿr, ha mẽ.

4

¹ Ha vé, Topẽ tÿ ěg vẽnkhán han sór vẽ, kanhkã tá. Kÿ ti vĩ to é he tũg nĩ. Vẽnh ki rĩr há han nĩ, ãjag tÿ to krónh ke tũ nĩn jé. ² Mẽ ěg huri, Topẽ tÿ ěg mÿ nén han sór mũ ěn ti. Ũ tÿ ga kórég mũ mũ mũ ěn ag tÿ mẽ ri ke han ěg tóg huri. Hã ra ag tóg kri fi ja tũ nĩgtĩ, ag tÿ mẽg mũ ra. Hã kÿ tóg ag mÿ nén ũ há han ja tũ nĩ, Topẽ ti. ³ Ěg tÿ ti ki ge hã kÿ ěg tóg vẽnkhánkán ke mũ. Hã kÿ Topẽ vÿ: “sÿ ag vẽnkhán han ke vẽ vẽ, hã ra ag tóg vẽnkhán ke tũ nĩ ha,” he ja nĩ, ag to jũ kÿ. Topẽ vÿ vãsÿ vẽnkhán ja nĩgtĩ, ti tÿ nén ũ kar hynhan kar kÿ. Kÿ nén ũ kar vÿ hynhan kÿ nÿtĩ ha. ⁴ Hã kÿ tóg Topẽ vĩ rán kÿ nĩn ki: “kurã tÿ 7 (ke) ki Topẽ vÿ vẽnkhán, ti rãnrãj han kãn kar kÿ,” he mũ. ⁵ Hã ra tóg *Israel* ũ ag to: “vẽnkhánkán ke tũ ag nĩ ha,” he mũ gé. ⁶ Vãsÿ Topẽ tóg ěg jógjóg ve ag mÿ ag vẽnkhánkán ke tag tó ja nĩgtĩ vẽ, hã ra ag tóg ti vĩ jẽmẽ ja tũ nĩgtĩ. Kÿ Topẽ tóg ũ ag kuprẽg ja nĩgtĩ, kÿ tóg ag hã mÿ ag vẽnkhánkán ke ti nĩm mũ sir, ěg hã mÿ. ⁷ Kurã tãg nĩm ja ti nĩ gé, ěg vẽnkhán ke to, hã vÿ: ũri, he mũ. Hã kÿ *Davi* tóg: “ãjag tÿ ũri ti vĩ mẽ kÿ vẽnh kutu han tũg nĩ,” he ja nĩ. Ag tÿ ga kórég ěn tá kãpa kar kÿ ke ja vẽ, ag tÿ ga há tá junjun kar kÿ.

⁸ *Josué* vỹ *Israel* ag mré ga há ěn ra tĩg ja nĩgtĩ. Hã ra ag tóg tá vĕnhkán pĕ han ja tũ nĩgtĩ ver. Hã kỹ *Davi* vỹ ag mỹ kurã ũ tó ja nĩ. Ag vĕnhkán pĕ han ke ěn ti tó ja ti nĩgtĩ. ⁹ Ha mẽ, Topĕ *povo* vỹ vĕnhkán ke mũ, ha vem nĩ, ti tỹ ag mỹ kurã nĩm kỹ. ¹⁰ Ũ tỹ vĕg mũ vỹ ti rãnrãj ki vĕnhkán ke mũ, Topĕ tỹ vĕnhkán mũ ěn ri ke, kurã tỹ 7 (ke) ěn ki. ¹¹ Hã kỹ vãsãnsãn nĩ, ãjag tỹ tỹ prãnh ke tũ nĩ jé, ãjag tỹ ũ tỹ ga kórég mĩ mũ ja ěn ag nón ti vĩ mranh tũ nĩ jé, ãjag tỹ ãjag vĕnhkán ke ěn ve jé.

¹² Topĕ vĩ hã tigrĩn ěg tóg rĩnrĩr nỹtĩ. Ti vĩ hã tỹ tóg nĕn kar hynhan ja nĩ. Rógro jã régre vỹ nĕn ũ kym há nỹgtĩ. Hã ra Topĕ vĩ vỹ ti tỹ nĕn ũ kym há kãfór nĩ. Kỹ ti vĩ tóg ěg ki rã tĩ, ěg nĩ ki, ěg kuka ki, ěg krĩ ki, ěg kuprĩg ti ki ke gé, ěg há kar ki. Kỹ tóg ěg tỹ nĕn to jykrén mũ kar ki kanhró nĩ. ěg tỹ nĕn han sór mũ ki kanhró kar ti nĩ gé, Topĕ ti. ¹³ Nĕn kar ki kanhró tóg nĩ. Ti tỹ nĕn han mũ kar ki kanhró tóg nĩ. Nĕn ũ tóg ti mỹ vĕnh péju kỹ nĩ tũ pĕ nĩ. Ũ tóg ti vatánh tá nĕn ũ han ke tũ pĕ nĩ gé. Ki kanhró kar ti nĩ, ũ tỹ ěg jykre tugnỹm ke mũ ěn ti.

Jesus tỹ ěg jagfy vĩnh ke

¹⁴ Ti to tar nỹtĩm nĩ, ha mẽ. Ti ki ge kỹ ãjag nỹtĩ. ěg jagfy Topĕ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág vỹ nĩ nĩ, hã vỹ: *Jesus*, he mũ. ěn vỹ kanhkã tá jun huri. ¹⁵ Ti pijé ěg krój nỹtĩ tag ki kagtĩg nĩ'. Ki kanhró tóg nĩ mỹr. ěg ri ke tóg jagtar nĩ ja nĩgtĩ gé, kỹ Japo vỹ ti tỹ Topĕ vĩ mranh han sór ja nĩgtĩ gé. Hã ra tóg inhhã mranh ja tũ nĩgtĩ. ¹⁶ Hã kỹ ěg tóg Topĕ mré vĕmĕn ke mũ, jatun mỹ. Mũmĕg ke tũ ěg tóg nĩ. ěg jagãgtãn jé tóg ke mũ. Kỹ tóg ěg tar han ke mũ gé, ěg krój nỹtĩn kỹ.

5

¹ Ęprā ke tỹ Topē tũ to pā'i mág jykre vỹ ge nỹgtĩ, ha mẽ. Ti mré ke ag jagfy tóg vỹ tĩ, Topē mré. Kỹ tóg ag jagfy Topē mỹ nén ũ pũn tĩ gé. Kỹ tóg ag mẽg tãnh kỹ pũn tĩ gé, ag tỹ Topē vỹ mranh ja tugrĩn. ² Hã ra tóg tỹ ěprā ke nĩ gé, ag mré. Ag krój ri ke tóg nĩ gé. Hã kỹ tóg ag krój nỹtĩ ra ag jagãgtãn há han tĩ, ũ tỹ Topē vỹ mranh sór tũ ra mranh mũ ěn ag. ³ Mranh tóg tĩ gé, Topē tũ to pā'i mág ěn ti. Hã kỹ tóg ti tỹ mranh mũ ěn to Topē mỹ tãnh kỹ pũn tĩ gé, ti mré ke ag tũ ěn mré. ⁴ Hã ra tóg vĕso: “inh hỹn tỹ Topē tũ to pā'i mág nĩnh mũ,” henh ke tũ pĕ nĩ. Topē hã ne ũ to: “tag vỹ tỹ isũ ki rĩr to pā'i nĩnh mũ,” he tĩ', ti tỹ vãsy *Arão* kuprĕg vĕn ěn ri ke.

⁵ Hã kỹ *Cristo* vỹ vĕsóg ki tag to jykrĕn ja tũ nĩ gé. Ti pijĕ vĕsỹ pā'i han ja nĩgtĩ'. Vĕsỹ Topē tũ to pā'i mág han sór ja tũ tóg nĩgtĩ'. Topē hã ne *Jesus* mỹ: “inh kósin vỹ tỹ ã nĩ,” he ja nĩ'. “Ũri sóg ã mỹ: tỹ inh ã panh nĩ, he mũ,” he ja ti nĩ. ⁶ Kỹ tag tóg rán kỹ nĩ gé, Topē vỹ tỹ rán kỹ nĩ ki, ha mẽ: “isũ ki rĩr jĕ ã tóg ke mũ. Tũ' henh ke tũ ti nĩ, ã tỹ isũ ki rĩr nĩ ti, *Melquisedeque* tỹ isũ ki rĩr mũ ěn ri ke,” he ja ti nĩ gé, *Cristo* mỹ, Topē ti.

⁷ *Jesus* vỹ, ti tỹ ga mũ tĩg kỹ jagtar nĩn kỹ Topē mỹ to vĩ', to vĩ' he ja nĩgtĩ, ti tỹ ti kren han jĕ, ti ter tũ nĩ jĕ. Kỹ tóg fỹ gé, Topē mré vĕmĕn kỹ. Vĕsỹrĕnh jagy han tóg. Kỹ Topē vỹ ti vỹ jĕmĕ ja nĩ, ti tỹ ti mỹ to vĩn kỹ. ⁸ Topē kósin vỹ tỹ ti nĩ, hã ra tóg ti jagtar tugrĩn Topē tỹ nén tó mũ ki kanhrãn kãn ja nĩ, ti tỹ Topē vỹ hã han jĕ. ⁹ Ti tỹ vĕnh kanhrãn kãn kỹ tóg ěg kren han ki kanhró nĩ gé sir. Ęg jagfy tóg ter ja nĩ, kỹ tóg ěg kren han mũ, ěg tỹ ti vỹ ki króm kỹ. ¹⁰ Topē vỹ ti

mỹ: “inh mỹ isũ ag ki rĩrm nĩ. To pã'i mág vỹ tỹ ã nĩ, *Melquisedeque* ẽn ri ke,” he ja nĩ. Hã kỹ tóg tỹ pã'i nĩ, *Jesus* ti.

Ëg tỹ ti to krónh kenh ke tũ

¹¹ Sỹ ãjag mỹ tag kãmén kãn sór mũ ra tóg jagy tĩ. Kỹ ãjag tóg mẽ há han tũ nĩgtĩ gé. ãjag pijé krĩ há nỹtĩ ver'. ¹² ãjag tỹ ù ag kanhrãn ke vễ vễ, ãjag tỹ vãsỹ Topẽ vĩ mẽ ja nỹtĩn kỹ. Hã ra ãjag tóg ver ki kagtĩg nỹtĩ. ãjag kã ù tỹ ãjag mỹ *Jesus* kãmén vén ja ẽn tó mãn kỹ tóg há nỹnh mũ vễ. ¹³ Gĩr kãsir ri ke ãjag nỹtĩ, ãjag tỹ *Jesus* kãme ẽn ki kanhrãn kãn tũ nĩn kỹ ver. *Leite* hã kron ag tóg tĩ, ag tỹ ver kãsir nỹtĩn kỹ. ¹⁴ Ëg tỹ to jykrén há han kỹ ãg tóg ùn sanh há ri ke nỹtĩ. “Tag vỹ há nĩ, tag vỹ há tũ nĩ. Tag vỹ kuryj nĩ, jãvo tag vỹ kygnẽ kỹ nĩ,” he jé ãg tóg ke mũ, ãg tỹ ki kanhrãn há han kỹ.

6

¹ ãjag tỹ ver gĩr kãsir ri ke nỹtĩ ra sóg ãjag mỹ ùn sanh ag tũ kãmén sór mũ ha, ãjag tỹ ver to tar tũ nỹtĩ ra, ha mẽ. ãjag tỹ nén mẽ vén jan hã vễ, ha mẽ: vễjykre kórég tovãnh, ãg tỹ nén to ter ke mũ ẽn tovãnh kãn, Topẽ ki rã, ² ù tỹ ti ki rã mũ ẽn kype, ti kri ãg nĩgé fi, ti tỹ ãg mré *Jesus* ki rã kỹ jẽn kỹ, ãg tỹ ãg ter kar kỹ rĩr mãn ke ẽn to jykrén ke, Topẽ tỹ ãg jykre tugnỹm ke ẽn to. Kỹ tag kar vỹ gĩr tỹ ti pafa ja kron ẽn ri ke nĩ. ³ Tag tó mãn sór tũ inh nĩ ha. Sỹ ãjag mỹ tag pãte *Jesus* kãmén sór vễ. Kỹ tóg ùn sanh tỹ vễjẽn kufy ko ẽn ri ke nĩ. Topẽ tỹ tag to isar han kỹ sóg ãjag mỹ kãmén há han ke mũ.

⁴ Ha mẽ, ãg kã mã ã ag tóg, ag tỹ Topẽ ki rã kar kỹ ti tovãnh pẽ han ja nĩgtĩ. Kỹ ag tóg ti ki ge mãn ke tũ nĩ ha. ãg tỹ Topẽ ki ge kỹ tóg ãg kanhrãn ke mũ, vỹjykre há ki. Topẽ vỹ ãg mỹ kanhkã tá vỹjykre há ãn nĩm ke mũ. ãg mỹ tóg ti kuprĩg jẽnẽg mũ gé.
⁵ Topẽ vĩ há nĩ ãn vóg ãg tóg tĩ. ãg tỹ kanhkã tá nén venh ke mũ ãn ve sĩ han ãg tóg tĩ, ãprã, ãg tỹ Topẽ ki ge kỹ. ⁶ ã tỹ ti jykre tag ve kar kỹ ti tovãnh pẽ han kỹ tóg ti ki rã mãn ke tũ nĩ ha. Ti jykre kórég tovãnh mãn ke tũ ti nĩ ha. Ha vé, ãg tỹ ti ki rã há han kar kỹ ti tovãnh pẽ han kỹ ãg tóg ti tỹ krunh to sa mãn ri ke han mãn mũ sir, Topẽ kósin ti. ãg tỹ vẽn kar tỹ ti to é he han mãn vỹ sir.

⁷ ãpỹ ri ke ti nĩ, ha mẽ. Ta tỹ ãg jakré kri kutẽ kỹ tóg mog há han tĩ, ãg tỹ ga há ki krãn kỹ. ãg tỹ ãpỹ há ri ke nỹtĩn kỹ, ãg tỹ Topẽ mỹ vỹjykre há han kỹ tóg, ãg ve há han ke mũ, Topẽ ti. ⁸ ãpỹ ã tóg hã ra kórég nĩ. Kỹ sónh hã tóg ki munmur tĩ, vãn ti ke gé, kỹ tóg mogmog tũ nĩgtĩ sir, ãg jakré ti. ãg tỹ ãpỹ kórég ãn ri ke nỹtĩn kỹ Topẽ vỹ, ãg tovãnh ke mũ sir. Kỹ tóg ãg mỹ vĩ kónãn ke mũ. Kỹ ãg kejẽn pũr ke mũ, kurã ãn kã.

⁹ Ha mẽ, vĩ tar han inh huri. Hã ra ãjag tóg ti jagy tag venh ke tũ pẽ nĩ, ki kanhró inh nĩ. ãjag to sóg há nĩ. Krenkren jé ãjag tóg ke mũ, ki kanhró inh nĩ. ¹⁰ Rãnrãj há han ãjag tóg tĩ. Ti to ãjag há tãvĩ nỹtĩ. Ti tũ ki rĩr há han ãjag tóg tĩ gé. Topẽ vĩ tag vóg tĩ, ãjag rãnrãj há tag. Ti pijé kã jatu nĩgtĩ!. Vỹjykre vẽn mỹ han tũ pẽ ti nĩgtĩ, Topẽ ti. ¹¹ Hã ra sóg ãjag mỹ tag tó, ãjag tỹ ti to tar tãvĩ nỹtĩ jé, ãjag tỹ ti to krónh ke tũ nĩ jé. Kỹ ãjag tóg venh ke mũ, ãjag tỹ nén ve sór

mũ ti. ¹² Ājag tỹ ti to krónh ken kỹ tóg kórég nĩ. Ũ ag tóg ěg jo Topě ki ge ja nĩgtĩ, hã ra ag tóg ti tovãnh ja tũ pẽ nĩgtĩ. Kỹ ag tóg hur vé, Topě tỹ ěg mỹ nén ven sór mũ ěn ti. Tag ag ri ke han nĩ.

Topě tỹ ti vĩ han kãn ke

¹³⁻¹⁴ Topě vĩ *Abraão* mỹ: “ã to vĩ há han jé sóg ke mũ. Ā krẽ e han jé sóg ke mũ,” he ja nĩ. Kỹ tóg ti mỹ: “ã pijé tag venh ke tũ nĩ'. Inh hã vĩ ki kanhró nĩ,” he ja nĩ gé. Ũ tỹ ti kãfór nĩ ra tóg: “ti hã vĩ ki kanhró nĩ,” henh ke mũ vē. Hã ra ũ tóg Topě kãfór nĩ tũ nĩ, hã kỹ tóg: “inh hã vĩ ki kanhró nĩ,” he ja nĩ. ¹⁵ Kỹ *Abraão* vĩ Topě tỹ ti mỹ nén tó ja tag to tar nĩ ja nĩgtĩ gé. Jatun mỹ tóg ti kósin ke ěn jãvãnh ja nĩgtĩ, hã kỹ tóg kejẽn vé.

¹⁶ Ĕprã ke ag vĩ, ag tỹ jagnẽ mỹ vĩ há han sór kỹ jagnẽ mỹ: “inh kãfór nĩ ěn vĩ ki kanhró nĩ, sỹ ã mỹ nén han ke ti,” he tĩ. Tag tó kỹ ag tóg jagnẽ jũ tỹ tũ' he tĩ. Ũ tỹ tag tó kỹ ag tóg, ki kanhró nỹtĩ, ti tỹ ki hã tó ja ti. Ĕprã ke ag jykre hã vē. ¹⁷ Vějykre tag han ja ti nĩ, Topě ti, ti tỹ ěg mỹ ti vĩ jẽnẽn kỹ. Ti tỹ ěg mỹ nén tó ja ěn ve jé ěg tóg ke mũ. Ĕg tỹ tag ki kanhrãn há han hã jé tóg ěg mỹ: “ki kanhró inh nĩ,” he ja nĩ. Pãte ũ tó mãn ke tũ ti nĩ ha. ¹⁸ Ti vĩ régre to ěg tóg, ki kanhrãn há han tĩ. Ĕg mỹ tó kar kỹ tóg: “ki kanhró inh nĩ,” he ja nĩ gé. Ti vĩ régre hã vē. Hã kỹ ěg tóg venh ke mũ, ti tỹ ěg mỹ nén tó ja ti. Ón ja tũ ti nĩ gé, ti tỹ ón ki kagtĩg nĩn kỹ. Ti tỹ ěg mỹ nén tó ja ěn ve sór ěg tóg mũ, hã vĩ: kankhã, he mũ. ¹⁹ Ĕg tỹ kankhã ve sór kỹ ěg tóg, to krónh ke tũ nĩgtĩ. Ĕg tỹ kankhã tá ũn ve sór mũ ěn hã vĩ ěg tar han tĩ, ěg tỹ tỹ prãnh ke tũ nĩ jé. Tá jun jé ěg tóg ke mũ, ha vem

nĩ, Topẽ jamã tá. ²⁰ *Jesus* vỹ tá jun vén, ãg jo. Kĩ tóg ãg mỹ Topẽ to ãpɾy ti han. ãg jagfy tóg tỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág nĩ, *Melquisedeque* ãn ri ke. Kĩ *Jesus* tỹ tỹ pã'i nĩ tóg kurã krỹg ja tũ nĩ. Kĩ tóg, ãg jo Topẽ rĩnja tá nĩ nĩ, ãg tỹ ti nón tá junjun jé gé.

7

Melquisedeque kãme

¹ *Melquisedeque* ãn vỹ tỹ pã'i mág nĩ ja nĩgtĩ, ãmã tỹ *Salém* kri. Kĩ tóg Topẽ tũ ki rĩr nĩ ja nĩgtĩ gé, ù tỹ vẽnĥ kar kri ke nĩ ãn tũ ki. *Abraão* vỹ pã'i tỹ 4 (ke) ãn mré vẽnĥ génh han ja nĩ. Ti tỹ ag kãgtén kar kũ *Melquisedeque* ãn vỹ, ti kato tẽ, kũ tóg ti mỹ: “Topẽ vỹ ã ve há han. Kĩ tóg ã ve há han mãn ke mũ gé,” he mũ. ² Kĩ *Abraão* vỹ ti mỹ *dízimo* ãn nĩm mũ sir Ti tũ tỹ 10 (ke) kar ki tóg ùn pir nĩm mũ sir, *Melquisedeque* mỹ, ti tỹ ùn kato tẽ mũ ãn ag tũ mãn ja tỹ. Ti jiji to ken hã vẽ, hã vỹ: vỹjyre kuryj to pã'i, he mũ, hã vỹ: *Melquisedeque*, he mũ. Kĩ tóg tỹ, ãmã tỹ *Salém* to pã'i nĩ, hã vỹ: ùn krĩ kuprã ãn ag pã'i, he mũ. ³ Panh tũ ti nĩ, mỹnh tũ ke gé, jógjóg ve tũ ti nĩ gé. ù ki mur ja tũ ti nĩ, kũ tóg ter ja tũ nĩ gé. Topẽ kósin ri ke ja ti nĩ. Topẽ tũ ki rĩr kũ tóg nĩ nĩ, ti kurã vỹ krỹg ja tũ nĩ, *Melquisedeque* kurã ti.

⁴ Pã'i mág pẽ vẽ, hã kũ *Abraão* vỹ ti mỹ ti tũ tỹ *dízimo* nĩm ja nĩ gé. Hã ki ãg tóg ki kanhró nỹtĩ, ti tỹ *Abraão* kãfór nĩ ti, *Melquisedeque* ti. ⁵ ù tỹ *Israel* ag kã mĩ *dízimo* mág tĩ ag vỹ tỹ *Levi* krẽ nỹtĩ, ù tỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ ãn ag. Ag mré ke ag ki ag tóg *dízimo* ãn mág tĩ, ag kar tỹ tỹ *Abraão* krẽ'krẽ nỹtĩ ra. ⁶ Hã ra *Melquisedeque* pijé tỹ *Abraão* mré ke nĩ ja nĩgtĩ'. Ge ra *Abraão* tóg ti mỹ *dízimo* ãn nĩm ja nĩ. Kĩ tóg ti mỹ:

“Topê jé ã ve há han,” he mũ gé, Topê tỹ *Abraão* mré vēmén kỹ ti mỹ: “ã kófa ra ã kósin ke mũ,” he kar kỹ. ⁷ Kỹ tóg *Abraão* káfór nĩ, *Melquisedeque* ti, ti tỹ ti mỹ: “Topê jé ã ve há han,” hen kỹ. Ti kri ke vỹ tỹ ti jẽ.

⁸ *Levi* krê'krê ên ag vỹ tỹ êprã ke nỹtĩ gé, ù tỹ ag mré ke ki *dízimo* mǎg tĩ ên ag. Hã ra *Melquisedeque* vỹ ter ja tũ nĩ nêji, hã kỹ tóg rán kỹ nĩ, Topê vĩ ki. Ûn ter ke tũ ên vỹ *Abraão* ki *dízimo* mǎn ja nĩ, hã vỹ: *Melquisedeque*, he mũ. ⁹ Kỹ, *Abraão* tỹ ti mỹ *dízimo* nĩm ên kã tóg ti krê'krê tỹ *Levi* jagfy ti mỹ nĩm ja nĩ gé. Hã kỹ ag tóg ag mré ke ag ki *dízimo* vэг' he ja nĩgtĩ gé sir. ¹⁰ *Abraão* tỹ ti mỹ *dízimo* nĩm ên kã *Levi* vỹ, mur ja tũ nĩ ver, hã kỹ ti jógóg ve tỹ *Abraão* vỹ ti jagfy *dízimo* nĩm ja nĩ. Nĩm kar kỹ tóg kejên *Levi* vovo han mũ sir, *Melquisedeque* tỹ ti mré vēmén kar kỹ.

¹¹ Topê tỹ *Levi* krê'krê ag mỹ: “isũ ki rĩrm nĩ,” he mũ ên kã tóg ag mỹ tag to vějykre nĩm ja nĩgtĩ gé. Ag hã tỹ ki rĩr há han ke vẹ vẹ. Hã ra ag tóg ki rĩr kǎn jã tũ nĩ. Hã kỹ Topê tóg ù tỹ ki rĩr ke mũ ù jênê ja nĩ, ù tỹ *Melquisedeque* ri ke ên, hã vỹ: *Jesus Cristo*, he mũ. Ag tỹ ki rĩr há han ja nĩ ra Topê hỹn ti jênênh ke tũ nĩ vẹ. ¹² Kỹ, *Jesus* tỹ Topê tũ ki rĩr kỹ Topê vỹ, ti mỹ tag to vějykre tǎg han ja nĩ gé. ¹³⁻¹⁴ Hã kỹ tóg ki rĩr nĩ nĩ sir. Ti pijé tỹ, *Levi* krê'krê ag kã ù nĩ'. *Judá* krê'krê ag kã ù vỹ tỹ ti nĩ. Ge ra tóg Topê tũ ki rĩr mũ. *Judá* krê'krê ù tóg ki rĩr ke tũ nĩ vẹ. Kỹ *Moisés* tóg, ag to nén ù tó ja tũ nĩ gé, ti tỹ Topê tũ ki rĩr ke tag rán kỹ. Hã ra *Jesus* tóg Topê tũ ag ki rĩr jẽ. Topê tỹ ti mỹ vějykre tǎg nĩm hã vẹ.

Jesus tỹ Melquisedeque ri ke nĩ

¹⁵ *Levi* krě'krě ag vỹ, Topě rãnrãj han kãn ki kagtĩg ja nỹtĩgtĩ. Hã kỹ Topě tóg, ti tũ ki rĩr ke mũ ù jé prěr, ù tỹ *Melquisedeque* ri ke ěn, hã vỹ: ěg *Senhor* tỹ *Jesus*, he mũ. ¹⁶ Kỹ ti pijé ěprã ke ag jykre ri ke han kỹ Topě tũ ki rĩr mũ'. Kỹ ěprã ke ù vỹ: “ha ki rĩr,” he ja tũ nĩ gé. Topě tỹ ti mỹ nén tó jan hã vë. Ter mãn ke tũ ti nĩ ha, hã kỹ tóg ki rĩr há han mũ ha, *Jesus* ti. ¹⁷ Ti to tag tóg rán kỹ nĩ, Topě vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki, ha mē: “isũ ki rĩr jé ã tóg ke mũ. Tũ' henh ke tũ pē ti nĩ, ã tỹ isũ ki rĩr nĩ ti, *Melquisedeque* tỹ isũ ki rĩr nĩ ěn ri ke,” he ja ti nĩ. ¹⁸ Tag tó kỹ tóg, *Moisés* jykre ěn tỹ tũ' he mũ, ti krój nĩn kỹ, ti tỹ ěg há han mãn ki kagtĩg nĩn kỹ. ¹⁹ Hỹ, *Moisés* jykre ěn vỹ ěg tar han ki kagtĩg ja nĩgtĩ. Kỹ ěg ti jykre han sór mũ ra kanhkã tá jun ke tũ nĩ. Vãhã Topě tóg, ěg mỹ vëjykre tãg nĩm ja nĩ, hã vỹ: *Jesus* jykre, he mũ. Kỹ ěg tóg *Jesus* hã tugrĩn Topě nĩgja tá junjun ke mũ.

²⁰ *Moisés* tỹ *Levi* krě'krě ag mỹ: “Topě tũ ki rĩrm nĩ,” he mũ ra tóg: “tũ' henh ke tũ ti nĩ, ãjag tỹ ki rĩr ti,” he ja tũ nĩ. ²¹ Hã ra Topě tóg, *Jesus* hã mỹ: “isũ ag ki rĩr jé ã tóg ke mũ. Tũ' henh ke tũ ti nĩ, ã tỹ ag ki rĩr nĩ ěn ti,” he ja nĩ. “Sỹ ke há vë,” he ja tóg nĩ, ěg jóg mág ti, ti kósin hã mỹ. ²² Hã kỹ *Jesus* jykre vỹ *Moisés* jykre kãfór nĩ, ti tỹ ěg mỹ vëjykre tãg nĩm mũ tag. ²³ *Moisés* jykre ěn ki Topě tũ ki rĩr tĩ ag vỹ, e ja nỹtĩgtĩ. Ag kã ù ter kỹ ag tóg jagně jëgja kã ù fëg' he ja nĩgtĩ, ti tỹ Topě mỹ ti tũ ki rĩr jé. ²⁴ Hã ra *Jesus* vỹ, ter mãn ke tũ nĩ inhhã. Topě tũ ki rĩr tóg nĩ nĩ, ù tóg ti jëgja kã jënh ke tũ nĩ. ²⁵ Hã kỹ tóg, ti tỹ ùn ki rĩr nĩ ěn ag krenkren han tĩ, ù tỹ ti tugrĩn Topě jamã tá junjun ke mũ ěn ag kar. Rĩr tóg nĩ nĩ, kỹ tóg ěg jagfy Topě mré vëmén tĩ. Kurã krỹg ja tũ ti nĩ.

²⁶ Ęg to ti há nĩ, ti tỹ ěg jagfý Topě tũ ki rĩr nĩn kỹ. Topě kósin vỹ tỹ ti nĩ. Kyně ja tũ pě ti nĩ. Nén ũ kórég venh ke tũ ěg nĩ, ti ki. Topě vĩ mranh tĩ ag mré ke tũ vē. Kỹ tóg tỹ, kanhkā tãn kar ag kri ke nĩ gé sir, ũri. ²⁷ Ęprā Topě tũ ki rĩr tĩ ag vỹ, ag tỹ Topě vĩ mranh ja tugrĩn, ti mỹ nén ũ pũn vén tĩ. Kar kỹ ag tóg ag mré ke ag jagfý Topě mỹ nén ũ pũn tĩ gé sir. *Jesus* vỹ Topě vĩ mranh ja tũ nĩ inhhā. Hā kỹ tóg, ti tỹ vēnh fěg pir ěn ki ěg tỹ Topě vĩ mranh e ja ěn tỹ tũ' he kãn. ²⁸ *Moisés* tỹ: “Topě tũ ki rĩr,” hen kỹ tóg ũ tỹ kyně mág kỹ nỹtĩ ag mỹ ke ja nĩgtĩ, ag tỹ tỹ ěprā ke nỹtĩn kỹ. Hā ra Topě tóg vējykre tåg han kỹ ti kósin mỹ: “ā hā ne ki rĩr ke mũ,” he ja nĩ. “Sỹ ke há vē,” he ja tóg nĩ.

8

Jesus tỹ ěg mỹ vējykre tåg nĩm

¹ Ha mẽ, ěg jagfý Topě tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág vỹ nĩ nĩ. Topě pějja tá tóg nĩ nĩ, kanhkā tá. ² Topě nĩgia pě tá tóg, ti tũ ki rĩr mũ. Ti nĩgia pě ěn pijé tỹ ěprā ke tỹ há nĩ'. Topě hā tỹ há vē. Ęn tá tóg nĩ nĩ, ěg jagfý.

³ Topě tũ to pã'i mág jykren hā vē, ha mẽ. Topě mỹ ag tóg nén ũ nĩ pũn tĩ, nén ũ ũ ke gé. Kỹ ěg jagfý Topě tũ to pã'i mág tag vỹ, Topě mỹ nén ũ nĩm ke mũ gé, *Jesus* ti, hā vỹ: vēnh fěg, he mũ. ⁴ Ti tỹ ver tag mĩ ga kri mũ ag mré tĩ ra Topě tóg, ti mỹ vēnh rãnhrāj tag nĩm ke tũ nĩ vē, ti tỹ Topě tũ ki rĩr jé. Ęprā ũ tỹ Topě tũ ki rĩr mũ ag vỹ nỹtĩ ver, ũ tỹ *Judeu* ag jykre ki Topě tũ ki rĩr mũ ũ ag. ⁵ Topě ĩn krēm ag tóg nén ũ nĩ pũn tĩ, *Moisés* tỹ ag mỹ vējykre nĩm kỹ. Topě hā vỹ ti mỹ tó ja nĩ, ti tỹ kur tỹ ĩn han jafā tỹ Topě mỹ ĩn han jé. Ti mỹ tóg: “ā mỹ sóg ā tỹ nén han

ke mũ ãn ven kãn huri,” he mũ. “Ã tỹ pãnónh kri nĩ ãn kã sóg ã mũ ven kãn. Sỹ ã mũ nén ven mũ ãn hã han nĩ,” he ja tóg nĩ, hã kỹ tóg han. Đn ãn krẽm ag tóg, ùri nén ù ù pũn tĩ, *Judeu* ag jykre ki, Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag.

⁶ Hã kỹ *Jesus* rãnhrãj vỹ ãprã ke ag rãnhrãj kãfór nĩ. Topẽ vỹ ãg mũ ti jẽnẽ, ti tỹ ãg mũ vỹjykre tãg nĩm jé. Kỹ tóg *Moisés* tỹ ãg mũ vỹjykre há nĩm ãn kãfór nĩ. Kỹ tóg ãg mũ nén ù há tãvĩ han ke mũ, Topẽ ti, *Jesus* tỹ ãg mũ vẽn pãte fón ken kỹ. ⁷ Ti mũ tóg pãgsĩ ja nĩ, ti tỹ *Moisés* mũ vỹjykre nĩm ja ãn ti. Hã kỹ tóg vỹjykre tãg han to jykrén ja nĩ. ⁸ Ti *povo* jykre ve kỹ tóg, ti mũ kórég nĩ. Hã kỹ tóg: “Kãnhrã sóg *povo* tỹ *Israel* mũ vỹjykre tãg nĩm ke mũ, *Judá* krẽ'krẽ ag mũ ke gé,” he ja nĩ. ⁹ “Vỹjykre tãg tag vỹ isỹ ag jógjóg ve ag mũ vỹjykre nĩm ja ãn ri ke tũ nĩnh mũ. Ag mũ sóg vỹjykre ù nĩm ja nĩ gé, isỹ ga tỹ *Egito* tá ag kãpan kỹ. Ag nĩgé kãgmĩ kỹ sóg ag tatĩn tĩg ja nĩ, ag ga pẽ ra. Hã ra ag tóg, isỹ ag mũ vỹjykre nĩm ja ãn mranh. Hã kỹ sóg sir ag tugvãnh ja nĩ,” he tóg, ãg jóg mág ti. ¹⁰ “Hã ra sóg vãhã ag mũ vỹjykre tãg han sór mũ, *povo* tỹ *Israel* ag mũ, ha mẽ,” he tóg. “Ag krĩ tỹ ag tóg isỹ ag jyvẽn mũ ãn ki kanhrãn ke mũ. Kỹ ag tóg han sór ke mũ gé, ti tỹ ag fe kã kã nĩn kỹ. Ag Topẽ vỹ tỹ inh nĩnh mũ. Kỹ ag tóg tỹ inh krẽ nỹtĩnh ke mũ gé. ¹¹ Kỹ ù tóg ti mré ke ag kanhrãn mãn ke tũ nĩ ha. “Èg jóg mág vỹ ge nĩgtĩ, ge ti nĩgtĩ,” he mãn ke tũ ag nĩ ha, jagnẽ mũ. Ag kar vỹ inh ki kanhró nỹtĩnh mũ, ùn kãsir ag, ùn mág ag ke gé, ãn kã. ¹² Ag tỹ inh vỹ mranh mũ hã ra sóg ge ra ag jagãgtãn ke mũ. Vẽn pãte fón jé sóg ke mũ, ag tỹ inh vỹ mranh ja ãn ti,” he ja tóg nĩ, Topẽ ti.

13 Kÿ, Topê tÿ vễjyre tãg han kÿ vễjyre ve ên vÿ, ti mÿ tÿ vễjyre si nĩ sir. Hã ra nén ù si kar ên vÿ kejên tũ' henh ke mũ, kãnhmar.

9

Vãsÿ Topê jyre

1 Topê tÿ ag mÿ vễjyre ve ên nĩm kÿ tóg ag mÿ ag tÿ nén han ke ên kãmén ja nĩ. Ag tÿ ti ãn han ke tó ja ti nĩ. Kar kÿ tóg ag tÿ ti ãn krêm ti mré vêmén ke tó ja nĩ gé, ag tÿ ti mÿ nén ù pũn ke ti ke gé. 2 Kÿ ag tóg, kur tÿ ãn ên han, ti tÿ tÿ Topê ãn jê jé. Hã ra tóg vênh kãpãm kÿ nĩ, kÿ ag tóg ãn vãfynyn nĩg vén kÿ nĩ ên to: “Topê mré vĩ jafã,” he tĩ. Ên tá *mesa* kri *vela* tÿ kri vin jafã vÿ jê, kar kÿ *mesa* tÿ kri êmĩ vin jafã ên ke gé. 3 Tag pãte jãnkã ù vÿ nĩ gé, jãnkã tÿ kur. Kÿ ên pãte ãn vãfynyn ù vÿ nĩ gé, ùn sĩ. Ên to ag tóg: “Topê nĩg jafã,” he tĩ. 4 Tá tóg Topê mÿ kri nén ù pũn jafã nĩ, *ouro* tÿ há ti. Kri ag tóg nén ù ger há pũn tĩ, *ouro* ên kri. Kar kÿ Topê *caixa* vÿ tá nÿ gé. Ti to tĩr vÿ tÿ *ouro* nĩ. Ên kã kã *ouro* tÿ pénky ki, kanhkã tá vễjên vÿ nĩ, Topê tÿ ag mÿ êmĩ jênê ên ti, ag tÿ ga kórég mĩ mũn kÿ. Kar kÿ *Arão* vãtó vÿ kã kã nÿ gé, ti kãtó tÿ fêj mũ ên ti. Kar kÿ *Moisés* tÿ Topê tÿ êg jyvên mũ ránrán ja ên vÿ kã ki nÿtĩ gé, *caixa* ên kã ki. Pó régre ki tóg ránrán ja nĩ. 5 Kÿ Topê tÿ jêgnê jafã régre ag kãgrã vÿ nÿtĩ gé, *caixa* ên kri. *Querubim* he mũ ên vê, ù tÿ Topê rĩnja tá nÿtĩ ên. Fêr ag nÿtĩ, kÿ ag fêr tóg krÿg he kÿ nÿtĩ. Ag fêr fênja krêm Topê vÿ êg mÿ vênh pãte fón tĩ, êg tÿ ti vĩ mranh ja ti. Hã ra sóg tag kãmén kãn sór tũ nĩ ver.

6 Kÿ tóg vãfynyn régre nĩ, ãn tÿ kur ên ti, Topê tũ ên ti. Ti vãfynyn ve ki ag tóg kã ra ge tĩ, Topê tũ ki

rĩr tĩ ag. Kurã kar ki ag tóg tá ag rãnhràj han tĩ. ⁷ Ti vãfynyn ù ěn kã ra tóg rã pir han' he tĩ, prỹg kar ki, ag to pã'i mág ti, ti tãvĩ. Ag mẽg kyvénh ma tóg tĩ tĩ, Topẽ mỹ ven jé, Topẽ tỹ ti mỹ vėnh pãte fón jé, *povo* kar mỹ ke gé, ag tỹ Topẽ vĩ mranh ja ěn ti, ag tỹ mranh sór tũ ra mranh ja ěn ti.

⁸ Topẽ kuprĩg vỹ, ěg mỹ kãmén mũ, ũri, vėjykre si ěn ti. Kur tỹ ĩn vãfynyn vỹ ge nĩ, ha mẽ. Ti vãfynyn ve ěn tỹ ver ĩn krēm nĩn kỹ ěg tóg ti vãfynyn ù tá jun ke tũ nĩ ver, Topẽ nĩg jafã tá. ⁹ ěg tỹ ũri vég mũ tag ki kanhrãn jé, hã jé Topẽ tóg, vėjykre tag han ja nĩgtĩ, ěg tỹ to: tag ri ke ti nĩ, he jé. Topẽ ĩn ěn tá ag tóg Topẽ mỹ nèn ù pũn tĩ, kỹ ag tóg ag mẽg tãnh kỹ pũn tĩ gé. Ag tỹ Topẽ mỹ sĩnvĩ nỹtĩ sór vė. Hã ra ag tóg ti mỹ pũn mũ ra sĩnvĩ tũ nỹtĩ, ag jykre tỹ ver kórég nĩn kỹ. ¹⁰ Kỹ ag tóg ag tỹ ti mỹ pũn há han jé, vėjykre tỹ ge han tĩ gé, ha mẽ. Vėjěn to ag tóg jykrén tĩ, kỹ ag tóg vėjěn ù to: “tag konh ke tũ ěg nĩ, tag kron ke tũ ěg nĩ,” he tĩ. Kỹ ag tóg goj tỹ vėnh kype tỹ hėn ri ke han tĩ gé. Tag ki vėjykre kar vė, ěprã. Kỹ Topẽ tỹ vėjykre tãg han kỹ ěn vỹ tóg tũ' he mũ sir.

Cristo tỹ ěg jagfy ter

¹¹ Vãhã *Cristo* vỹ kãtĩg, kỹ tóg tỹ ěg jagfy Topẽ tũ to pã'i mág nĩ ha. Kỹ ti hã vỹ ěg krenkren han mũ sir. Ti tỹ Topẽ ĩn kã ra rã mũ vỹ, ĩn si ěn mág kãfór nĩ gé. Há tãvĩ ti nĩ. ěprã ke tỹ ĩn há pijé'. Tag ki ĩn pijé'. Kanhkã tá ke vė. ¹² Kỹ, *Jesus* tỹ ěn kã ra rã kỹ tóg rã pir han, Topẽ nĩg jafã pẽ ěn kã ra, Topẽ tỹ ěg mỹ vėnh pãte fón jé. Kỹ ti pijé ti tỹ kã ra rã kỹ ag mẽg kyvénh ma vyr', *cabrito* ěn, monh tãgy ěn. Ti kyvénh hã tỹ tóg ěg krenkren han huri, *Jesus* ti.

¹³ Ag tỹ Topẽ ãn kã ra ge sór kỹ ag tóg Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag mỹ: “ha ãg to tỹ kó kó hé, ãg mẽg kyvénh tỹ,” he tĩ. Kỹ ag tóg jãnhkri nỹtĩ sir, ag tỹ *cabrito* kyvénh tỹ ag to tỹ kó kó hen kỹ, ke tũ nĩ kỹ monh kyvénh tỹ. Ag tỹ ag jãnhkri han jan hã vẽ. ¹⁴ Hã ra *Cristo* vỹ, ti kyvénh hã tỹ ãg jãnhkri pẽ han. Topẽ kuprĩg tỹ ti krĩn kỹ tóg Topẽ mỹ vẽnh fẽg. Kygnẽ ja tũ pẽ ti nĩ, hã kỹ tóg há kar nĩ. Kỹ ãg tóg vỹjykre kórég han mãn ke tũ nĩ sir, ãg tỹ ãg jykre si tugrĩn ter ke mũ ãn ti. Vãhã ãg tóg Topẽ tũ han há nỹtĩ, ãn rĩr nĩ ãn tũ ti.

Cristo tỹ ãg mỹ vỹjykre tãg nĩm

¹⁵ *Cristo* vỹ, ãg mỹ vỹjykre tãg nĩm. Ter ja tóg nĩ, Topẽ tỹ ãg mỹ vẽnh pãte fón jé. Ti ter kar kỹ Topẽ tóg ã ag kuprẽg, ag tỹ Topẽ tỹ kanhkã tá ãg mỹ nẽn ven ke mũ ãn ki kanhrãn jé. *Jesus* tỹ ãg mỹ han hã vẽ.

¹⁶ Û tóg ti ter ke to hã: “iser kar kỹ ãn vỹ isũ tag mãn ke mũ, jo ã ãn vỹ isũ ãn mãn ke mũ gé,” he tĩ. Rãn tóg tĩ, kỹ tóg tógfĩg tĩ, vẽnh rá ti. Kỹ ag tóg ag tỹ vẽnh rá ãn ve sór mũ ra ti ter kar kỹ hã vэг tĩ. ¹⁷ Ti tỹ ver ter tũ nĩn kỹ ag tóg vẽnh rá ãn venh ke tũ nĩ. “Iser kar kỹ,” he tóg, hã kỹ ã tóg ver ti tũ mãg tũ nĩ.

¹⁸ Ri ke ti nĩ, Topẽ tỹ ãg mỹ vỹjykre nĩm ja ãn ti, ti si mré hã. Ag mẽg ter kar kỹ ke ja vẽ. ¹⁹ Hã kỹ *Moisés* vỹ *povo* kar mỹ Topẽ tỹ ti mỹ nẽn tó ja ãn kãmén, Topẽ tỹ nẽn to ag jyvẽn mũ ãn ti. Ti tỹ ag mỹ kãmén kar kỹ tóg, monh tãgy tãnh kỹ ti kyvénh mãn ja nĩ, *cabrito* tãnh kỹ ke gé. Goj mãn kỹ tóg ki kujẽn ja nĩ gé, kỹ tóg tỹ kujãjãg mũ sir. *Carneiro* kyki kusũg mré hã tóg, tỹ kujãjãg mũ sir, re no mré hã. Kỹ tóg *livro* kri tỹ kó he mũ. *Povo* kar to tóg tỹ kó kó he mũ gé, ag tỹ jãnhkri kỹ nỹtĩ jé. ²⁰ Ag to tỹ krig ke kar kỹ

tóg ag mÿ: “Topě tÿ ěg mÿ nén han ke mÿ to věnh kyvénh hã vě,” he mÿ, *Moisés* ti. ²¹ Kar kÿ tóg věnh kyvénh ěn tÿ ĩn tÿ kur to tÿ krig ke mÿ gé. Pénky kar to tóg tÿ kó he mÿ gé, ag tÿ Topě tÿ han jafã kar to. ²² Ha vé, ag tÿ vãsÿ Topě jykre ěn ki nén ũ tÿ jãnhkri' he sór kÿ ag tóg, nén ũ kyvénh hã tÿ jagně jãnhkrig tĩ. Hã kÿ ěg tóg ki kanhró nÿtĩ. Ag tÿ Topě vĩ mranh kÿ tóg, ag mÿ ag mĕg ter hã tigrĩn věnh pãte fón' he ja nĩgtĩ.

Cristo tÿ ěg jagfy ter pir han

²³ Vĕjykre ěn vÿ, kanhkã tá vĕjykre ri ke sĩ nĩ. Hã kÿ věnh mĕg kyvénh vÿ, nén kar ěn jãnhkri han ja nĩgtĩ. ěg tÿ hã ra kanhkã ve jé tóg, há tÿ nĩ, ěg mĕg tÿ ěg jagfy ter mÿ ti. ěg mĕg vÿ, ěg tÿ kanhkã tá jun han ki kagtĩg nĩ. ²⁴ *Cristo* hã vÿ ěg tÿ tá jun han ke mÿ. Topě rĩnja tá tóg nĩ nĩ, Topě mré vĕmén jé, ěg jagfy. ²⁵ Kÿ ěprã ke ěn, ěprã Topě tÿ to pã'i mág ěn tóg, prÿg kar ki ag tÿ ĩn vãfynyn to: Topě nĩgjafã, he mÿ ěn kã ra rã tĩ, ag mĕg kyvénh mãn kÿ. Hã ra *Cristo* vÿ věnh fĕg pir han. ²⁶ Ti tÿ prÿg kar ki věnh fĕg ra tóg ter tÿ hĕn ri ke han ke mÿ vě, Topě tÿ ga han kar kÿ. Hã ra tóg vãsÿ věnh ven ja tÿ nĩ. Ūri, kurã tÿ ěgno to hã tóg, věnh ven pir han, kÿ tóg věnh fĕg pir han, ti tÿ ěg tÿ Topě vĩ mranh ěn tÿ tÿ' he jé, ti ter tigrĩn. ²⁷ ěprã ke ag vÿ ter pir han tĩ gé. ěg ter kar kÿ Topě vÿ, ěg jykre tugnÿm ke mÿ. ²⁸ Tag ri ke ti nĩ, *Cristo* tÿ věnh fĕg mÿ ti. Vĕnh fĕg pir han tóg, ti tÿ ũn e tÿ Topě vĩ mranh tÿ tÿ' he jé. Kejĕn tóg kãtĩg mãn ke mÿ. Hã ra tóg, ěg tÿ Topě vĩ mranh ja tigrĩn ter mãn ke tÿ nĩ, ti kãtĩg mãn kÿ.

Ëg jé prër jé tóg kâtĩg ke mũ, ù tỹ ti kâtĩg jãvãnh mũ ag jé.

10

¹ Ëg tỹ *Judeu* ag jykre ve kỹ ãg tóg ve sĩ han tĩ, Topẽ tỹ ãg mỹ nén han sór mũ ti. Prỹg kar ki ag tóg Topẽ mỹ tãnh kỹ pũn', tãnh kỹ pũn' he tĩ. Hã ra tóg ag mẽg tỹ ag jagfy ter mũ ra ag jykre tỹ há' he ki kagtĩg ja nĩgtĩ. ² Ag tỹ Topẽ mỹ nén ù pũn mũ ra ag tóg Topẽ vĩ mranh mãn', mranh mãn' he tĩ. Ag tỹ mranh tũ nĩ ra ag tóg, ti mỹ pũn mãn ke tũ nĩ vè. Hã ra ag tóg ti vĩ mranh tĩ. Hã kỹ ag tóg, ti mỹ nén pũn tovãnh tũ pẽ nĩgtĩ, ti tỹ ag mỹ vènh pãte fón tovãnh tũ nĩ jé gé. ³ Prỹg kar ki ag tóg, Topẽ mỹ pũn tugrĩn, ag tỹ ti vĩ mranh ja ãn mũ ãkrég tĩ. ⁴ Hỹ, monh kyvénh vỹ, ãg tỹ Topẽ vĩ mranh tỹ tũ' henh ke tũ pẽ nĩ, *cabrito* tỹ ãg jagfy ter mũ ãn ti ke gé. ⁵ Hã kỹ *Cristo* tóg, ti tỹ ga kri mur ken kỹ Topẽ mỹ: “ag tỹ ag mẽg tãnh kỹ pũn mũ ra tóg tỹ nén ù tũ nĩ ã mỹ,” he ja nĩ, “ag tỹ ã mỹ nén ù ù pũn mũ ra ke gé. Hã ra ã tóg inh mỹ inh fár ti nĩm, isỹ ag jagfy ter jé. ⁶ Ag tỹ ã mỹ ag mẽg pũn mũ ra tóg, ã mỹ sér tũ nĩ, ag tỹ ã mỹ nén ù ù pũn mũ ra. Ag tỹ ã vĩ mranh tag tỹ tũ' he ki kagtĩg tóg nĩ, ag tỹ ã mỹ nén pũn mũ tag. ⁷ Hã kỹ sóg ã mỹ: “ha vé, sỹ ã mỹ vènh fẽg ke vè,” he mũ, “isỹ ã tỹ inh ki nén ve sór mũ ãn tỹ ã mỹ han jé,” he sóg mũ. Hã kỹ tóg rán kỹ nĩ, iso, ã vĩ rá ki,” he tóg, *Cristo* ti, Topẽ mỹ.

⁸ Ti mỹ tó vén kỹ tóg: “ag tỹ ã mỹ ag mẽg tãnh kỹ pũn mũ ra tóg ã mỹ sér tũ nĩ, ag tỹ ã mỹ nén ù ù pũn mũ ra,” he mũ. “Ag tỹ ã vĩ mranh tag tỹ tũ' he ki kagtĩg tóg nĩ,” he vén tóg. Hã ra tóg rán kỹ nĩ,

Judeu ag tỹ Topẽ mỹ tag pũn jé. Ge ra *Jesus* tóg tag to: “nén ù tũ vễ,” he ja nĩ. ⁹ Tag tó kar kỹ tóg Topẽ mỹ: “ha vé, sỹ ã mỹ vễnh fễg ke vễ, isỹ ã tỹ inh ki nén ve sór mũ ẽn tỹ ã mỹ han jé,” he mũ gé. Ti tỹ tag tó kỹ tóg *Moisés* jykre si ẽn tỹ tũ' he mũ, ùn tãg han jé, hã vỹ: *Jesus* jykre, he mũ. ¹⁰ *Jesus* tỹ Topẽ vĩ ki króm ja tigrĩn ẽg tóg ùri tỹ, Topẽ krẽ nỹtĩ ha. *Jesus Cristo* vỹ ẽg jagfỹ ter ja nĩ. Kỹ tóg ti ter pir ki ẽg név kajãm kãn. Kỹ Topẽ tóg, ẽg mỹ vễnh pãte fón kãn mũ sir.

¹¹ Ẽprã ke tỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag vỹ, kurã kar ki ag rãnrhãj han tĩ, Topẽ tũ ki rĩr jé. Kurã kar ki ag tóg, Topẽ mỹ ag mễg tãnh kỹ pũn tĩ. Hã ra ag tỹ Topẽ mỹ nén pũn mũ ẽn pijé, ag tỹ Topẽ vĩ mranh tỹ tũ' he ja nĩgtĩ. ¹² Ag jãvo *Jesus Cristo* vỹ vễnh fễg pir han. Ti ter tigrĩn tóg, ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh ẽn tỹ tũ' he kãn. Kar kỹ tóg Topẽ pễgja tá nĩ nĩ. ¹³ Tá tóg nĩ nĩ. Topẽ vỹ, ti kato vãsãnsãn mũ ag tỹ ti pẽn krẽm vin ke mũ. Ag sigse kỹ nỹtĩ to ken hã vễ. Tag hã jãvãnh tóg nĩ nĩ, *Jesus* ti. ¹⁴ Ti tỹ vễnh fễg pir ẽn tigrĩn tóg, Topẽ krẽ kar ag krenkren han kãn huri, kỹ ẽg Topẽ mỹ sĩnvĩ nỹtĩ. ¹⁵ Topẽ kuprĩg vỹ, ẽg mỹ tag tó tĩ gé, ha mẽ: ¹⁶ “tag pãte sóg, ag mỹ vễjykre tãg han ke mũ,” he tóg, ẽg jóg mág ti. “Vễjykre tãg hã vễ, ha mẽ. Isỹ nén to ag jyvẽn mũ ẽn tỹ sóg ag fe kã kã nĩm ke mũ. Kỹ tóg, sỹ ag krĩ ki rãn ri ke nĩnh mũ sir. Kỹ ag tóg han sór ke mũ,” he tóg. ¹⁷ Tag tó kar kỹ tóg: “ag tỹ inh vĩ mranh ja ẽn mĩ ẽkrén mãn ke tũ inh nĩ ha. Ag jykre pãno ẽn mĩ ẽkrén mãn ke tũ pẽ inh nĩ ha,” he mũ gé. ¹⁸ Ha vé, Topẽ tỹ ẽg mỹ vễnh pãte fón kỹ ẽg tóg ti mỹ, nén ù pũn mãn ke tũ nĩ ha, ti tỹ ẽg mỹ vễnh pãte fón kãn kỹ nĩn kỹ, ẽg tỹ ti vĩ mranh ja kar

ẽn ti.

Ëg tỹ Topẽ to krónh kenh ke tũ

¹⁹ Inh kanhkã, *Jesus* tỹ ãg jagfy ter tigrĩn ãg tóg, jatun mỹ Topẽ nĩg jafã tá jun ke mũ. ²⁰ *Jesus* tỹ ãg jagfy ter ẽn tóg, ti tỹ kur tỹ jãnkã ẽn fĩn rãm ri ke nĩ, ãg tỹ ti nón fĩn rãm ri ke han jé, ãg rĩnrĩr nỹtĩ jé. Topẽ ĩn krẽm kur tỹ jãnkã nĩfe ẽn vỹ, jaran ke kỹ sa nĩ, *Jesus* ter kỹ. Kỹ ãg tóg ra ge há nỹtĩnh mũ ha.

²¹ Ëg jagfy Topẽ tũ to pã'i mág vỹ, nĩ nĩ, hã vỹ: *Jesus*, he mũ. Topẽ jamã tá ke ẽn ag kar kri ke vỹ tỹ ti nĩ.

²² Kỹ jatun mỹ Topẽ mré vēmén nĩ. Ti ki rã há han nĩ. Ājag fe tỹ ti ki gem nĩ, ājag tỹ ti nĩgja tá junjun jé. Ón kỹ ti ki ge sór tũg nĩ. Ëg jykre pãno kar tỹ tóg tũ' hé, ãg tỹ to jykrén mãn tũ nĩ jé. Ëg jãnhkri han tóg, ãg tỹ goj jãpri tỹ vẽn kype ẽn ri ke. Kỹ ãg há nỹtĩ. ²³ Ti tỹ ãg mỹ nén tó mũ ẽn mĩ ěkrén nĩ. To krónh ke tũg nĩ, sỹ ājag mỹ nén tó mũ ẽn to. Ve jé ãg tóg ke mũ, ti tỹ ãg mỹ nén tó mũ ẽn ti. Ũ tỹ ãg mỹ tó ja ẽn vỹ, ón vãn nĩgtĩ. Hã kỹ to krónh ke tũg nĩ.

²⁴ Jagnẽ mĩ ěkrén nĩ, ājag tỹ jagnẽ jyvẽn jé. “Vẽn kar to há nĩm nĩ,” hem nĩ jagnẽ mỹ. “Nén ũ há kar han nĩ,” hem nĩ gé jagnẽ mỹ. ²⁵ Ũ ag tóg *culto* venh kãmũ vãn nỹtĩgtĩ. Tag han tũg nĩ. *Culto* venh kãmũm nĩ. Kỹ jagnẽ jyvẽn nĩ, ājag tar nỹtĩ jé. Ti kãtĩg mãn ke kurã vỹ kakó nĩ. Ve há ti tĩ ha, tag.

²⁶ Ha vé, Topẽ vĩ mẽ kãn ãg huri. Ëg tỹ ti ki rã kar kỹ *culto* venh kãtĩ tũ nĩ' he kar Topẽ vĩ mranh sór kỹ mranh kỹ ũ tỹ ãg jagfy kajãm mãn ke tóg tũ tĩ. ²⁷ Hỹ, ãg tỹ mranh sór kỹ mranh kỹ Topẽ vỹ, ãg vóg kónãn pẽ han ke mũ. Pĩ tỹ tóg ag tỹ tũ' henh ke mũ, ũ tỹ ti kato vãsãnsãn mũ ag. ²⁸ Ũ tỹ *Moisés* tỹ

ẽg jyvẽn mũ mẽ jãvãnh ẽn tén ja ag tóg nĩgtĩ, *Israel* ag, ùn régre ag tỹ ti jykre pãno ve ja tugrĩn, ke tũ nĩ kỹ ùn tãgtũ ag. Ti jagãgtãn ja tũ ja ag nĩgtĩ, ùn jykre pãno ẽn. ²⁹ Hã ki ẽg tóg vóg mũ, Topẽ tỹ ẽg vóg kónãn pẽ han ke mũ ti, ẽg tỹ Topẽ kósin to é he kỹ. Ẽg tỹ ti vĩ mranh sór kỹ ẽg tóg ti kyvénh to é he tĩ, ti jykre to. Ẽg mỹ tóg tỹ nén ù tũ nĩ sir, Topẽ kuprĩg tỹ ẽg jagãgtãn ja ẽn ti. Ẽ tỹ tag han mũ vóg kónãn jé tóg ke mũ, ha vem nĩ. ³⁰ Hã kỹ tóg: “ùn jykre pãno ag vóg kónãn jé sóg ke mũ, ag tỹ ag tỹ nén ù kórég han mũ kajãm kãn jé,” he mũ. Ẽ tỹ tag tó mũ ki kanhró ẽg tóg nỹtĩ mỹr. Hã ra tóg: “ti mré ke ag jykre tugnỹm jé tóg ke mũ,” he ja nĩ gé. ³¹ Rĩr ti nĩ, Topẽ ti. Ti tỹ ẽg to jũ nĩn kỹ tóg jagy tãvĩ nĩ. Nén ù jagy kar kãfór ti nĩ.

Ẽg tỹ to tar nỹtĩnh ke

³² Ẫjag tỹ vãsỹ ti mỹ vẽnh fẽg vén ja ẽn mũ ẽkrén nĩ. Ẽn kã ag tóg ẫjag kato vãsãnsãn mág. Kỹ ẫjag tóg ag to vësỹrénh, kysã tỹ hẽn ri ke ki, ẫjag tỹ Topẽ vĩ mẽ vén ẽn kã. Hã ra ẫjag tóg to krónh krónh ke ja tũ nĩgtĩ. ³³ Ẫjag kã ù to ag tóg vĩ kónãn mág' he ja nĩgtĩ, ẽn kã, Topẽ kato vãsãnsãn mũ ag. Kỹ ag tóg ẫjag vóg kónãn gé. Kỹ vẽn kar vỹ vé. Ẫjag kã ù vóg kónãn ja ag tóg nĩgtĩ. Kỹ tóg ẫjag kar mỹ jagy tĩ ja nĩgtĩ, ẫjag tỹ ag mré *Jesus* ki ge nỹtĩn kỹ. ³⁴ Kỹ ag tóg ẫjag kã ù sigse ja nĩ gé. Kỹ ẫjag tóg ùn sigse kỹ nỹtĩ ẽn ag jagãgtãn ja nĩgtĩ, ag tỹ ẫjag mré *Jesus* ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Pã'i ag tỹ ẫjag tỹ nén gég mũ ra tóg ẫjag mỹ sér ja nĩgtĩ. Ẫjag tỹ kanhkã tá nén ù há tãvĩ ẽn venh ke hã mũ ẫjag tóg, ẽkrén ja nĩgtĩ. Ẫjag tỹ kanhkã tá nén venh ke mũ ẽn vỹ tũ' henh ke tũ pẽ nĩ. ³⁵ Kỹ ùri to

krónh ke tũg nĩ gé. Ājag tỹ ti to tar nỹtĩn kỹ ājag tóg nén ũ há tãvĩ venh ke mũ, ha mẽ. Ājag vēsỹrénh ja ěn kaja ri ke ve jé ājag tóg ke mũ. ³⁶ Ēg tỹ ti tũ han to tar nỹtĩnh ke vễ. Ēg tỹ ti tovãnh sór ke tũ pễ vễ. Tag hã vỹ há nĩ. Kỹ ājag tỹ Topê tỹ ěg mỹ nén tó mũ ěn han kãn kỹ nỹtĩn kỹ ājag tóg venh ke mũ, ti tỹ ěg mỹ nén ũ ven ke mũ ěn ti. ³⁷ Hã kỹ tag vỹ rán kỹ nĩ: “kãnhmar pễ ti jun ke mũ, ũn kãtĩg ke mũ ěn ti. Kãtĩg mé han jé tóg ke mũ, ha vem nĩ. ³⁸ Kỹ ũ tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ěn ag hã vỹ, krenkren ke mũ, inh mré ke ěn ag, isỹ ũn mỹ vễnh pãte fón mũ ěn ag. Jãvo ũ tỹ isovãnh mũ ěn vỹ inh mỹ kórég nĩnh mũ,” he tóg, Topê ti. ³⁹ Ēg pijé ti tovãnh ke mũ'. Kỹ ěg tóg, ũ tỹ ti tovãnh mũ ěn ag vãgfor ěn ri ke han ke tũ nĩ gé. Ti ki ge kỹ ěg tóg nỹtĩ, hã kỹ ěg krenkren ke mũ.

11

Ũ tỹ ěg jo Topê ki ge kỹ nỹtĩ ag

¹ Topê ki rã to ken hã vễ, hã vỹ: ti tỹ ěg mỹ nén tó mũ ěn kri nĩm, he mũ. Ti tỹ nén ũ to: “ve jé ājag tóg ke mũ,” he mũ ěn kri fi jé ěg tóg ke mũ, ěg tỹ ver vég tũ ra. ² Ēg jo ke ag vỹ kri nĩm kỹ ti ki ge ja nĩgtĩ gé. Hã kỹ ag tóg Topê mỹ tỹ ũn há ja nỹtĩgtĩ, vãsỹ ke ag, ha mẽ.

³ Ēg tỹ Topê ki ge kỹ ěg tóg ki kanhró nỹtĩ, ti tỹ ti vỹ tỹ ěg tỹ nén vég mũ kar hynhan ja ti. Ti vỹ vég tũ ěg tóg nĩgtĩ. Hã ra tóg ěg tỹ nén vég tũ tỹ ěg tỹ vég mũ hynhan ja nĩgtĩ, Topê ti. Ti vỹ tỹ tóg nén kar hynhan ja nĩgtĩ.

⁴ Kỹ *Abel* vỹ Topê ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ tóg Topê mỹ pũn há han, ti tỹ ti mỹ ti mễg pũn kỹ. Jãvo ti kãke tỹ *Caim* vỹ ti ki rã ja tũ nĩ. Kỹ tóg Topê mỹ

nén ũ pũn mũ ra ti mỹ pũn kónãn. Topẽ tóg *Abel* to: “inh mỹ tóg tỹ ũn jykre kuryj nĩ,” he ja nĩ. Ter ti huri, *Abel* ti. Hã ra ãg tóg ti tỹ nãn han ja tugrĩn Topẽ ki ge há han ki kanhrãn mũ sir.

⁵ *Enoque* vỹ, Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé. Hã kỹ Topẽ vỹ ti jé prẽr, ti tỹ kanhkã ra tĩg jé, ti rĩr ra, ti ter tũ ra. Ti ve mãn tũ ag tóg nĩ. Topẽ tỹ ti jé prẽr to hã tag vỹ ti to rãn kỹ nĩ, Topẽ vĩ tỹ rãn kỹ nĩ ki, ha mẽ: “Topẽ tỹ ti jykre ve kỹ ti fe tóg mrin ke mũ.”

⁶ ãg tỹ Topẽ ki ge tũ nỹtĩn kỹ tóg, ãg to há nĩnh ke tũ nĩ. ãg tỹ Topẽ to mũ sór kỹ ãg tóg, tag to jykrãn ke mũ, ha mẽ. “Topẽ vỹ nĩ,” he jé ãg tóg ke mũ. Kỹ ãg tóg ti to: “ãg tỹ ti to mũ kỹ tóg, ãg mỹ nãn ũ há ẽn nĩm ke mũ, ti tỹ ãg mỹ nãn tó ja ẽn ti,” henh ke mũ gé. Kỹ tóg ãg mỹ han ke mũ, ha vem nĩ.

⁷ *Noé* vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé. Hã kỹ Topẽ vỹ ti mỹ: “ta vỹ kutẽnh ke mũ,” he mũ. Kỹ tóg Topẽ vĩ kri fi kỹ *canoa* mág ẽn han mũ. Kỹ tóg ki rã kỹ kren mũ, ti prũ fi mré, ti krẽ mré ke gé. Topẽ ki rã kỹ tóg ũ tỹ Topẽ kato vãsãnsãn mũ ag mré tĩg mãn ja tũ nĩ. Hã kỹ Topẽ vỹ, ti mỹ ũn jykre kuryj ag tỹ nãn venh ke ẽn ven.

⁸ *Abraão* vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé. Hã kỹ tóg Topẽ vĩ kri nĩm ja nĩgtĩ. Topẽ tóg ti mỹ: “ha ga ũ ra tĩg,” he mũ. Kỹ tóg ti jamã tá kãkutẽ kỹ tĩg ja nĩ, Topẽ tỹ ti mỹ ga nĩm ke mũ ẽn ra. Ti tỹ ki kagtĩg ra tóg ra tĩg ja nĩ. ⁹ Topẽ ki rã kỹ jẽ kỹ tóg, ga ẽn mĩ tĩg ja nĩgtĩ. Topẽ tỹ ti mỹ ga ẽn nĩm sór ja vẽ. Kur tỹ ĩn krẽm ẽmãn kỹ tóg, ga ẽn mĩ tĩg ja nĩgtĩ, ti kósin tỹ *Isaque* mré, *Isaque* kósin tỹ *Jacó* mré ke gé. Ti krẽ'krẽ ag vỹ, ti mré ga ẽn venh ke ja nỹtĩ gé, hã kỹ Topẽ tóg *Abraão* mỹ tó ja nĩ. Hã ra ag tóg, ver vég

tũ nĩ. ¹⁰ Ge ra tóg tovãnh ja tũ nĩgtĩ. Topẽ jamã ên ve sór ja ti nĩ, ù tỹ tũ' henh ke tũ pẽ ên. Topẽ hã vỹ êmã ên han. To jykrén kỹ tóg han. Ti pijé êprã ke ag jamã ri ke nĩ'. Ên ve sór kỹ tóg, ti tovãnh ja tũ pẽ nĩ. Hã kỹ tóg ve, *Abraão* ti.

¹¹ *Sara* fi vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ fi tóg fi kófa pẽ ra kufyg ja nĩgtĩ, Topẽ tỹ fag tỹ tag to tar han kỹ, *Sara* fi, fi mén tỹ *Abraão* mré. Û tỹ fag mỹ: “kósin jé ãjag tóg ke mũ,” he mũ ên vĩ kri fi kỹ fag tóg, ve ja nĩgtĩ. ¹² Hã kỹ ùn pir ên, ùn kófa pẽ ên krẽ'krẽ vỹ e tãvĩ nỹtĩ, krĩg e ên ri ke, goj kafã tũ fyr mĩ rỹnhrỹj e ên ri ke.

¹³ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ag kãgter, *Abraão*, *Isaque*, *Jacó*. Topẽ vỹ, ag mỹ ga ên tó ja nĩ, hã ra ag tóg, ve ja tũ nĩ ver. Ag tỹ ve pẽ han tũ ra ag kãgter. Ve sĩ han ja ag tóg nĩgtĩ, kỹ tóg ag mỹ êg tỹ kór há tá nén ù ve ên ri ke nĩ ja nĩgtĩ. Ag tỹ venh ke to tóg ag mỹ sér pẽ tĩ hã ra. ¹⁴ Ag jamã pẽ jãvãnh kỹ ag tóg, ga kri mũ ja nĩgtĩ. Hã kỹ ag tóg: “êg jamã pẽ tũ vẽ, tag ki,” he ja nĩgtĩ. ¹⁵ Ag pijé ag jamã si ên ra vỹn vỹn ke sór ja nĩgtĩ'. ¹⁶ Êmã hapẽ ên ve sór ja ag tóg nĩgtĩ, kãnhkã. Hã kỹ ag tóg Topẽ mỹ há ja nỹtĩ. Ti pijé ag to mỹ'ãg ke mũ'. Hã kỹ tóg vẽso: “*Abraão* Topẽ, *Isaque* Topẽ, *Jacó* Topẽ vỹ tỹ inh nĩ,” he tĩ. Êmã han tóg, ag mỹ, kãnhkã tá.

¹⁷ *Abraão* vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ tóg *Isaque* nenh ja tũ nĩgtĩ. Topẽ mỹ tóg ti fẽg, Topẽ tỹ ti mỹ ti kósin to vĩn kỹ. Ti kósin pir ja vẽ, hã ra tóg ti tãnh kren, Topẽ mỹ. ¹⁸ Topẽ tóg *Abraão* mỹ: “ã kósin tỹ *Isaque* krẽ vỹ e nỹtĩnh mũ,” he ja nĩgtĩ. ¹⁹ Kỹ tóg, ti tỹ ti tãnh kren kỹ: “Topẽ hỹn ti rĩn mãn ki kãnhró nĩ, isỹ ti tén kỹ,” he mũ. Hã kỹ tóg ti ve mãn gé. Ti

tỹ ti tãnh kren kỹ tóg Topẽ mỹ ti tỹ ti tãnh ri ke nĩ ja nĩgtĩ. Hã ra tóg ti ve mãn, Topẽ tỹ ti mỹ: “ti tãnh tũg ra,” hen kỹ.

²⁰ *Isaque* vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé. Hã kỹ tóg *Jacó* mỹ vĩ há han, *Esau* mỹ ke gé, ti tỹ ag mỹ ag tỹ nén venh ke ên tó kỹ.

²¹ *Jacó* vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ tóg, ti ter ke to hã *José* krẽ régre ên ag mỹ vĩ há han gé. Kỹ tóg ti vátó to jẽ kỹ Topẽ krêm mũg ke kỹ ti mỹ: “Topẽ vỹ tỹ ã nĩ,” he ja nĩ.

²² *José* vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé. Hã kỹ tóg, ti ter ke nỹ ra *Israel* ag mỹ kãmén ja nĩgtĩ, ag krẽ'krẽ ag tỹ ga tỹ *Egito* tá kãpanh ke ên ti. Kỹ tóg ag mỹ to vĩ ja nĩ, ag tỹ ag kãmũ kỹ ti kuka gé kãmũ jé.

²³ *Moisés* han mũ fag vỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ fag tóg *Moisés* péju, ti mur kỹ, kysã tãgtũ ki. Fag mỹ tóg sĩnvĩ nĩ ja nĩgtĩ, gĩr sĩ ti. Kỹ fag tóg pã'i mág kamẽg ja tũ nĩ, pã'i mág tỹ: “gĩr gré ag kãgtén kãn nĩ,” he mũ ra.

²⁴ *Moisés* vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé. Hã kỹ tóg ti mog kar kỹ: “inh pijé tỹ *Faraó* kósin fi kósin nĩ,” he ja nĩgtĩ. ²⁵ Ti tỹ Topẽ *povo* ag mré jagtar mũ ra tóg ti mỹ tỹ nén ù tũ ja nĩgtĩ. Hã kỹ tóg *Egito* tá ke ag mré riko nĩ sór ja tũ nĩgtĩ. Topẽ vĩ mranh kỹ ag tóg ón kỹ riko nỹtĩ ja nĩgtĩ. ²⁶ Ëg tỹ *Cristo* tugrĩn jagtar nỹtĩ tag tóg ti mỹ ãg riko nỹtĩ tag kãfór nĩ ja nĩgtĩ. Hã kỹ *Egito* tá ke ag riko tag tóg ti mỹ kórég ja nĩgtĩ, *Moisés* mỹ. Topẽ tỹ kanhkã tá ãg mỹ nén ù há nĩm ke ên hã to tóg jykrén ja nĩgtĩ.

²⁷ *Moisés* vỹ, Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ, hã kỹ tóg, ga tỹ *Egito* tá kãkutẽ ja nĩgtĩ, pã'i jũ kamẽg vãn nĩn

kỹ. Topê vég tũ ãg tóg nĩgtĩ. Hã ra tóg, Topê hã ki ãkren kũ nĩ ja nĩgtĩ. Hã kũ tóg krónh ke ja tũ nĩgtĩ.

²⁸ *Moisés* vỹ Topê ki rã kũ nĩ ja nĩgtĩ. Hã kũ tóg *Israel* ag mỹ fénhta tỹ *Páscoa* ãn nĩm. Ag mỹ tóg: “*ovelha* kyvénh tỹ ãn jãnkã to tĩn,” he mũ, “Topê tỹ jẽnẽ jafã ag tỹ ãjag krẽ ve ag kãgtén tũ nĩ jé,” he ja tóg nĩgtĩ. Hã kũ ag tóg fénhta tỹ *Páscoa* ãn han tĩ, ùri ke gé.

²⁹ *Israel* ag vỹ, Topê ki ge kũ nỹtĩ ja nĩgtĩ gé. Hã kũ ag tóg, goj kusũg he mũ ãn kã rêgrẽg há han inhhã. ãg tỹ ga kri mũ ãn ri ke han ag tóg. *Egito* tá ke ag tỹ ag nón kã rêgrẽg sór mũ ra goj ãn tóg, ag kri rũm ke mũ sir. Kũ ag tóg kãgter kãn mũ sir.

³⁰ *Israel* ag vỹ Topê ki ge kũ nỹtĩ ja nĩgtĩ gé. Hã kũ ãmã tỹ *Jericó* jy ró ãn vỹ vêsóg ki kórég kãn ja nĩgtĩ, ag tỹ pãnĩn mũ tỹ 7 (ke) han kar kũ, ag tỹ kurã tỹ 7 (ke) ki pãnĩn mũ kar kũ.

³¹ *Raabe* fi vỹ Topê ki rã kũ nĩ ja nĩgtĩ gé. Ûn mén (ka)mẽ vỹ tỹ fi nĩ ja nĩgtĩ, hã ra fi tóg Topê ki rã. Hã kũ fi tóg *Israel* ag mỹ: “ha kãge jẽg,” he ja nĩ. Hã kũ ag tóg, fi tén ja tũ nĩ gé. ãmã tỹ *Jericó* tá ke kar kãgtén ja ag tóg nĩgtĩ, hã ra fi hã tóg inhhã kren ja nĩgtĩ.

³² Inh hỹn ù tónh ke mũ gé ver'. Isỹ ag tó kãn sór mũ ra tóg inh mỹ vẽn mỹ tĩ. E ag nỹtĩ, e tãvĩ, *Gideão* ti, *Baraque* ti, *Sansão* ti, *Jefté* ti, *Davi* ti, *Samuel* ti, Topê vỹ tó tĩ kar ag. ³³ Topê ki ge kãn kũ ag nỹtĩ, hã kũ ag tóg pã'i ag mré vẽn génh han. Hã ra ag tóg ag tỹ hèn ri ke kãn, ag tỹ vỹjyre kuryj kũ nỹtĩ tugrĩn. Kũ Topê tóg ag mỹ, ti tỹ ag mỹ vỹjyre há tó mũ ãn tỹ ag mỹ ven mũ sir. Mĩg tỹ ù mãn sór mũ ra tóg, ti tỹ hẽ ri ke ja tũ nĩgtĩ gé. ³⁴ Pĩ gru jagy ãn vỹ, ag tỹ

hē ri ke ja tū nīgtī gé, ũ tỹ Topē ki ge kỹ nỹtĩ ěn ag. Ũ tỹ rógro tỹ ag tén sór mũ ra tóg, ag tỹ hē ri ke ja tū nīgtī gé. Ag krój nỹtĩ ra ag tóg, tỹ ũn tar nỹtĩ ja nīgtĩ. Vēnh génh han kỹ ag tóg ag kato vāsānsān mũ ag pétē han gé. ³⁵ Ũn tỹtá ũ fag vỹ, fag krē ter kar kỹ ag ve mǎn, ag rĩr mǎn kỹ.

Hǎ ra ag kato vāsānsān mũ ag vỹ ag to jũ mág. Kỹ ag tóg ag kǎ mĩ ũ ag vóg kónǎn gé, ag tỹ Topē to jũ kỹ. Ag mỹ ag tóg: “ǎjag tugvǎnh jé ěg tóg ke mũ, ǎjag tỹ Topē tovǎnh kỹ,” he ja nīgtĩ, hǎ ra ag tóg ke tũg. Ag tỹ kanhkǎ tá rĩnrĩr nỹtĩ sór ja vē, hǎ kỹ ag tóg Topē tovǎnh ja tũ nĩ. ³⁶ Ag kǎ mĩ ũ ag to ag tóg é he mũ gé. Kỹ ag tóg ag mrǎnmrǎn gé. Ag sigse ag tóg. Kỹ ag tóg vēseja kǎ tá ag vǎm gé. ³⁷ Pó tỹ ag pin kỹ ag tóg, ag kǎgtén gé. Rynran jafǎ tỹ ag tóg ag rynran gé, *serrote* tỹ. Rógro tỹ ag tóg ag kǎgtén gé. Jagtar ag nỹtĩ, ag tỹ Topē ki ge tugrĩn. Hǎ kỹ ag tóg *carneiro* fár tỹ kur han kỹ rĩnh ja nīgtĩ, *cabrito* fár tỹ kur ke gé. Kókĩnkĩr ag nỹtĩ gé, ag tỹ vējēn vég tũ nĩn kỹ. ³⁸ Ga kórég mĩ ag mũgtĩ, sór mĩ, pǎnónh nor kǎ ki, ga nor kǎ ki ke gé, ũ tỹ Topē ki ge kỹ nỹtĩ ag. Ěprǎ ke ag vỹ ag to jũ mág han' he ja nīgtĩ.

³⁹ Ag tỹ Topē ki ge kỹ nỹtĩn kỹ tóg hǎ ra ag to há nĩ. Hǎ ra ag tóg tag ki ag tỹ nén ve sór mũ ěn ve ja tũ nĩ ver, Topē tỹ ag mỹ: “nén ũ hapē ve jé ǎjag tóg ke mũ,” he ja ěn ti. ⁴⁰ Topē vỹ ěg to jykrén ja nĩ gé, hǎ kỹ tóg ver ag mỹ ven ja tũ nĩ. Ti tỹ ěg mré ag mỹ ven sór vē, ěg tỹ jagnē mré kanhkǎ tá junjun jé.

12

Topē tỹ ěg kanhrǎn sór mũ

¹ Ha vé, ù tỹ ãg jo Topẽ tovãnh tũ ag vỹ e tãvĩ nỹtĩ. ãg pãnĩn ag e nỹtĩ, ãg ve kỹ. Kỹ tóg há tĩ, ãg tỹ Topẽ japry jagma mũ há han ke ti. ãg tỹ *corrída* han ri ke ti nĩ. ãg tỹ tỹ vaj kỹ *corrída* han ken kỹ ãg tóg ùri vẽnkhán há han ke mũ. “Ne nỹ isar han mũ, *corrída* to?” he ãg tóg tĩ. ãg tỹ nén han ke mũ ãn tovãnh ãg tóg tĩ, Topẽ jykre ri ke ti nĩ, tag ti. “Tag mỹ Topẽ to isar han mũ vỹ?” hem nĩ, ãjag tỹ nén han ke mũ ãn kar to. ² *Jesus* hã mĩ ãkrén nĩ. Ti hã vỹ ãg tỹ Topẽ ki rã han. Kỹ tóg ãg tỹ ti tovãnh ke tũ han ãn ki kanhró nĩ gé. Krunh to sa kỹ tóg ter mỹr. Ag tỹ ti to é he mũ ra tóg ti mỹ tỹ nén ù tú tĩ. Ti tỹ kar kỹ nén venh ke ãn mĩ tóg ãkrén ja nĩ, nén tỹ ti mỹ sér nĩnh ke ãn mĩ. Hã kỹ tóg ùri Topẽ pẽgja tá nĩ nĩ.

³ *Jesus* mĩ ãkrén nĩ. ãprã ke kar ag vỹ ti kato vĩ ja nĩgtĩ, ù tỹ Topẽ vĩ mranh mũgtĩ ãn ag. Ge ra tóg Topẽ to krónh ke ja tú nĩgtĩ. Ti ki ãkrén kỹ to krónh krónh ke tũg nĩ. To: “ron inh mũ,” he tũg nĩ gé.

⁴ Ha vé, Topẽ vĩ mranh tũg nĩ. ãjag tỹ ti vĩ mranh sór mũ tag kato vãsãnsãn nĩ, ke tũ nĩ mũ ra ãjag tóg to ter ke mũ. ⁵ Ti tỹ ãg jyvẽn kỹ tóg ãg mỹ: “inh kósín,” he mũ. “Isỹ ã vóg kónãn kỹ inh mỹ vẽn nenh tũg nĩ,” he tóg. “Isỹ ã mỹ vĩ tar han mũ ra to krónh ke tũg nĩ. ⁶ Isỹ ã to há nĩn hã kỹ sóg ã mỹ vĩ tar han tĩ. Á kanhrãn jé ke vẽ. Isỹ ã mỹ: “inh kósín vỹ tỹ ã nĩ,” hen kỹ sóg ã mrãnmrãn tĩ gé, ã kanhrãn ti jé,” he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki.

⁷ Hã kỹ ti tỹ ãjag mrãnmrãn tag to tar nỹtĩm nĩ. ãjag kanhrãn jé ke vẽ. Topẽ tỹ ãjag mỹ: “inh krẽ,” he vẽ. ãg panh vỹ ãg mrãnmrãn kỹ ãg kanhrãn ja nĩgtĩ gé. Vẽn kar jykren hã vẽ. Topẽ vỹ ti krẽ

mränmrän ky ag kanhrän tĩ, ẽg kar. ⁸ Ti tỹ ajag tỹ kygnẽ to ajag mränmrän tũ nĩ ra ajag pijẽ tỹ ti krẽ pẽ nỹtĩnh mũ vẽ'. ⁹ Ha vé, ẽg han mũ fag vỹ ẽg mränmrän tĩ, ẽg kanhrän jãvãnh nĩn ky, ky ẽg tóg fag kamẽg tĩ. Ky ẽg tóg Topẽ kamẽg kãfór han ke mũ, ù tỹ ẽg rĩnrĩr han mũ ti, ẽg jóg mág ti. ¹⁰ Ky ẽg panh tóg ẽg to ti jykre fi ja nĩgtĩ. To jykrén ky tóg ẽg mränmrän tĩ kejẽn, ẽg sĩn kã. Kejẽn tóg ti tỹ kygnẽ ky nĩ ra ẽg kanhrän sór tĩ gé. Hã ra Topẽ tỹ ẽg mränmrän ky tóg to jykrén há han tĩ inhhã. Ti tỹ ẽg kanhrän há han sór vẽ, ẽg tỹ ti ri ke há tãvĩ nỹtĩ jẽ. ¹¹ Ti tỹ ẽg mränmrän ẽn kã tóg ẽg mũ sér tũ tĩ ver. Ẽn kã tóg ẽg mũ jagy tĩ. Kar ky ẽg tóg vãhã vég tĩ, ti há nĩ ja ti. Ky ẽg tóg vỹjyke há han ẽn ki kanhrän mũ sir. Jagnẽ krĩ kuprãg ki ẽg kanhrän mũ gé sir.

Ẽg tỹ jagnẽ tar han ke

¹² Krónh ke ve ajag nĩ. Ky ajag tóg tỹ ùn kaga tĩg kórég ẽn ri ke nỹtĩ. To tar' he mãn nĩ, ajag tỹ mũ há han mãn jẽ. ¹³ Topẽ japry kuryj hã jagma ẽvãnh nĩ. Ky ù tỹ ajag mũ to krónh kenh ha mẽ ẽn ag vỹ, ajag mré to tar' he mãn mũ gé. Topẽ jykre tovãnh sór nĩ ve ajag nỹtĩ, hã ra tóg, ajag tar han mãn sór mũ.

¹⁴ Vẽnh kar mré vỹjyke kuryj han sórm nĩ. Ky Topẽ vĩ han ky kygnẽ sór tũg nĩ. Ẽg tỹ tag to vãsan tũ nĩn ky ẽg pijẽ ẽg jóg mág venh ke mũ'. ¹⁵ Vẽnh ki rĩr há han nĩ, ajag kã mũ ù tỹ Topẽ tỹ ẽg jagãgtãn mũ tag to é he tũ nĩ jẽ. Ajag kã mũ ùn pir tỹ vỹjyke kórég to tar nĩn ky tóg ẽg mũ, ti tỹ ùn e ag krĩn kónãnh ha mẽ tĩ, ag tỹ ti jykre kórég ẽn ri ke nỹtĩ jẽ. Ky tóg ẽg jakré kã mũ vãnh jagy ri ke nĩ. Ẽg jakré kókég ti tĩ, vỹjyke kórég tỹ ẽg kókén ri ke. ¹⁶ Vẽnh ki rĩr há han

nĩ gé, ãjag kã mĩ ù tỹ *Esau* jykre kórég ěn ri ke han tũ nĩ jé, ù tỹ Topě kato vãsãn tũ nĩ jé. *Esau* vỹ Topě to é he ja nĩgtĩ, kỹ tóg vėjěn tigrĩn ti panh tỹ ti mỹ vĩ há han ke ěn kren. Ti jãvy mỹ tóg tovãnh, ti panh tỹ ti mỹ vĩ há han ke ěn ti. Ti tỹ ti panh tỹ ti mỹ vĩ há han ke ěn to é hen hã vĕ. ¹⁷ Kar kỹ tóg, ti panh tỹ ti mỹ vĩ há han ke ti mẽ sór ja nĩ, hã ra tóg mĕg tũ nĩ sir. Kỹ tóg fy ja nĩgtĩ. Vãhã tóg ti mỹ e tĩ ja nĩgtĩ, hã ra tóg sir rãké ja nỹ. Kỹ *Esau* ri ke han sór tũg nĩ.

Topě jũ tỹ jagy pĕ

¹⁸ Vãsỹ Topě vỹ ěg jógjóg ve ag mỹ ti jykre nĩm ja nĩgtĩ. Pãnónh tỹ *Sinai* tá ag tóg junjun ja nĩgtĩ. Pĩ ve ag tóg, tá. Kỹ tóg tá kuty nĩ ja nĩgtĩ gé, kuty pĕ, kóho jũ ke gé. ¹⁹ Kỹ *trombeta* ěn vỹ kyr ja nĩgtĩ gé. Kỹ Topě vỹ ag mỹ vĩ ja nĩ gé. Ag tỹ ti vĩ mẽ kỹ ag tóg jũrũn ke ja nĩgtĩ. Kỹ ag tóg ti mỹ to vĩ mũ, ti tỹ ag mỹ vĕmĕn tũ nĩ jé, ti tỹ ěgno ki *Moisés* hã mré vĕmĕn jé. ²⁰ Ag mỹ tóg: “ãjag mĕg ù tỹ pãnónh tag ki jun kỹ ti tén nĩ, pó tỹ ti pin kỹ,” he ja nĩ. “Ti tỹ pãnónh tag vóg tigrĩn ti tén nĩ,” he ja tóg nĩ, Topě ti. Kỹ ti vĩ tag tóg ag mỹ e ja nĩgtĩ. ²¹ Topě tỹ ag mré vĕmĕn kỹ tóg ag mỹ e tãvĩ nĩ ja nĩgtĩ, *Moisés* mré hã, hã kỹ tóg: “jũrũn ke inh, mũmĕg kỹ,” he mũ gé, *Moisés* ti.

²² Hã ra tóg ag tỹ nĕn ve ja ěn ri ke tũ nĩ, ěg tỹ ũri Topě rĩnja tá jun ke ti. Pãnónh ěn ri ke tũ ti nĩ, ěg tỹ kanhkã tá nĕn venh ke ti. ěg tỹ tá jun kỹ ěg ter mãn ke tũ nĩ gé, ěg tỹ kanhkã tá pãnónh tỹ *Sião* he mũ ěn tá jun kỹ. Topě jamã tá ke vĕ, ũn rĩr nĩ ěn jamã tá, hã vỹ: *Jerusalém*, he mũ. Topě tỹ jĕgnĕ jafã ag vĩ tá nỹtĩ. E tãvĩ ag nỹtĩ. Fĕnhhta mág pĕ vĕ, tá. ²³ Kỹ Topě krĕ sanh kar ag vĩ tá nỹtĩnh ke mũ gé, ũn tỹ *Jesus* ki ge kỹ nỹtĩ ag kar. Ag jigji vỹ kanhkã tá rán kỹ nỹtĩ.

Kỹ Topê vỹ tá nĩ gé, ù tỹ vènh kar jykre tugnȳm ke mũ ti. Kỹ ù tỹ ãg jo Topê ki ge kỹ nỹti ag vỹ tá nỹti gé, ù tỹ ãg jo tá junjun mũ ãn ag. ²⁴ Kỹ *Jesus* vỹ tá nĩ gé, ù tỹ ãg jagfy ter mũ ãn ti, kỹ ãg tóg ti kyvénh tugrĩn jãnhkri nỹti, Topê tỹ ãg mỹ vènh pãte fón ti kỹ. Topê tỹ *Abel* kyvénh ven kỹ tóg jũ mũ, ù tỹ ti tén mũ ãn to. Jãvo tóg ti tỹ *Jesus* kyvénh ven kỹ ãg mỹ vènh pãte fón mũ. Hã kỹ tóg *Moisés* jykre kãfór nĩ, *Jesus* ti.

²⁵ Hã kỹ jẽmẽ há han nĩ. Û tỹ ãjag mỹ Topê vĩ tó mũ ãn vĩ jẽmẽ há han sórm nĩ. ãg jógjóg ve ù ag vỹ Topê vĩ mẽ sór ja tũ nĩgtĩ, ti tỹ ag jyvẽn mũ ra. Hã kỹ ag krenkren ja tũ nĩ. Kỹ ãg krenkren ke tũ nĩ gé, ãg tỹ ù tỹ kanhkã tá nĩ ãn vĩ jẽmẽ sór tũ nĩn kỹ, ti tỹ ãg jyvẽn mũ ti. ²⁶ Vãsỹ tóg, ti tỹ ãg jógjóg ve ag mré vèmén kỹ ga tỹ ragra ke han ja nĩgtĩ. Ûri tóg ãg mỹ: “ga tỹ ragra ke pir han mãn jé sóg ke mũ,” he mũ. “ãn kã kanhkã vỹ ragra kenh mũ gé, ha vem nĩ,” he tóg. ²⁷ Ti tỹ: “ke pir han mãn jé sóg ke mũ,” hen kỹ ãg tóg, ki kanhró nỹti, ti tỹ ga tỹ ragra kenh ken ki. Topê jamã hã tá ãg tóg nén tỹ ragra kenh ke ãn ve mãn ke tũ nĩ ha. ²⁸ Kỹ tóg há tĩ, ãg tỹ Topê mỹ: “há ti nĩ, ã tỹ ãg mỹ nén han mũ ti,” hen kỹ. ãg jamã tãg vỹ inhã ragra kenh ke tũ pẽ nĩ. Kỹ tóg há nĩnh mũ gé, ãg tỹ Topê rãnhraj han há han kỹ, ti tỹ ti mỹ sér tũ jé. ²⁹ Kỹ Topê vỹ pĩ tỹ nén ù kar kugprũg mũ ri ke nĩ.

13

Topê tỹ ãg jyvẽn

¹ Jagnẽ to há nỹti to krónh ke tũg nĩ, ãjag tỹ tỹ *Jesus* mré ke nỹtin kỹ. ² Û tỹ kuvar há tá ãjag to pasa

kỹ ti mỹ: “inh mré jêg,” hem nĩ. Ëg jo ke ù ag tóg, ag tỹ ù ag mỹ: “inh mré jêg,” hen kỹ Topê tỹ jênê jafã ag hã mỹ ke ja nĩgtĩ, ag tỹ ag ki kagtĩg hã ra. ³ Ûn sigse kỹ nỹtĩ ag ki rĩrm nĩ, ãjag tỹ kejên *Jesus* t McGrĩn sigse kỹ nỹtĩnh ke mĩ êkrén kỹ. Ag tỹ ùn vóg kónãn mũ ag ki rĩrm nĩ gé. Kejên ag tóg *Jesus* t McGrĩn ãjag vóg kónãn ke mũ gé. Hã kỹ jagnê ki rĩr há han nĩ.

⁴ Û prũ fi to én tũg nĩ, ù mén to én tũg nĩ gé. ãjag prũ nỹtĩn kỹ fi hã mré nỹ sórm nĩ, ãjag mén nỹtĩn kỹ ti hã mré nỹ sórm nĩ gé. Topê vỹ, ù tỹ vỹjykre kórég han mũ ên ag to jũnh ke mũ, fag to ke gé.

⁵ Riko nỹtĩ sór tũg nĩ gé. ãjag tỹ nén vég mũ ên vỹ há nĩ. Topê vỹ êg mỹ: “ãjag kã jatu' henh ke tũ pẽ sóg nĩ. ãjag ki sóg rĩr nĩ nĩ,” he mũ. ⁶ Hã kỹ: “êg jóg mág vỹ inh ki rĩr ke mũ,” hem nĩ. “Ti hã kamêg isóg mũ. Êprã ke ù vỹ inh vóg ke tũ pẽ nĩ, ti tỹ inh ki rĩr nĩn kỹ,” hem nĩ, Topê vĩ kri fi kỹ.

⁷ Û tỹ ãjag mỹ Topê vĩ to vén mũ ên mĩ êkrén nĩ. Ga kri mũn kỹ ag tóg Topê tovãnh ja tũ pẽ nĩgtĩ. Ag tỹ ti tovãnh tũ ra ag tóg kãgter ja nĩ. Ag ri ke han sórm nĩ. Ti ki rã ên tovãnh sór tũg nĩ gé. ⁸ *Jesus Cristo* hã vỹ tũ' henh ke tũ nĩ. Ti tỹ vãsỹ nén to jykrén mũ ên hã han ti tĩ, ùri. Kỹ tóg kurã krỹg ja tũ nĩ gé. ⁹ Û tỹ ón kỹ ãjag mỹ Topê vĩ to nén ù ù tó sór mũ ên vĩ jêmê tũg nĩ. ãjag tỹ tỹ prãnh ke han sór jé ag tóg ke mũ. Topê vỹ ãjag tar han ki kanhró nĩ, ãjag jagãgtãn kỹ. Û tóg: “ã tỹ vễjên tag kon kỹ ã tóg Topê jykre to tar nĩ,” he tĩ. Ag ón vễ. Vễjên pijé êg tỹ ti jykre to tar nĩ han ki kanhró nĩ'. Topê hã ne êg tar han tĩ'.

¹⁰ Ha mẽ, *Moisés* jykre ki Topê mỹ nén ù pũn tĩ ag tóg êg mré *Jesus* jamĩ ên konh ke tũ nĩ. ¹¹ Topê tũ to

pã'i mág ěn hã vỹ ag mĕg ũ tãnh kỹ ti kyvénh ma tĩ tĩ, ag tỹ to: “Topĕ nĩgja,” he mũ ěn ra. Tĩ tỹ ag mĕg kyvénh ěn tỹ ag tỹ Topĕ vĩ mranh mũ tỹ tú' he sór vĕ vĕ. Hã ra ag tóg ag jamã jy ró mã tá ag mĕg tãnh kỹ pũn tĩ. ¹² Hã kỹ *Jesus* tóg ěmã jy ró ěn mã tá ter ja nĩ gé, ti tỹ ěg jagfỹ ter kỹ, ěg jãnhkri han jé. ¹³ Kỹ ěg tóg ti jagtar ri ke han ke mũ gé. ũ tỹ ti ki ge jãvãnh ag jykre han ke tũ ěg tóg nĩ. *Jesus* tỹ ěmã jy ró mã tá ter ja ěn mã ěg tóg ěkrén ke mũ. Kỹ ěg tóg ũ tỹ ti ki ge tũ ag mré ag jykre han ke tũ pĕ nĩ. ¹⁴ Tag ki ěg tóg ěg jamã pĕ venh ke tũ nĩ. Kanhkã tá ěg tóg ve sór mũ, ěg jamã ti.

¹⁵ Ěg tỹ *Jesus* tugrĩn Topĕ mỹ vĩ há han kỹ tóg há tĩ. Ěg tỹ nén vég mũ kar to ěg tóg ti mỹ: “ěg mỹ tóg há tĩ. Ěg mỹ tóg sér tĩ,” henh ke mũ. Ěg tỹ ti mỹ nén ũ pũn ri ke tóg nĩ, *presente* ri ke tóg nĩ, ěg vĩ tag. ¹⁶ Jagnĕ ki rĩrm nĩ gé, jagnĕ mré nén kar han kỹ. Tag to krónh ke tũg nĩ gé. Ěg tỹ Topĕ mỹ nén ũ pũn ri ke ti nĩ. Ěg tỹ ti mỹ *presente* han ri ke ti nĩ, ěg tỹ jagnĕ ki rĩr ti, kỹ tóg ti mỹ sér tĩ.

¹⁷ ũ tỹ ãjag kanhrãn tĩ ěn ag vĩ jĕmĕm nĩ. Ag tỹ ãjag mỹ nén tó mũ ěn ki króm nĩ. ãjag ki rĩr ag tóg tĩ, ãjag tỹ Topĕ tovãnh tũ nĩ jé. Kỹ Topĕ vĩ ag rãnrãj tugnỹm ke mũ. ãjag tỹ ag vĩ jĕmĕn kỹ ag rãnrãj tóg ag mỹ kufy tũ nĩnh mũ. Kỹ tóg ag mỹ sér tĩnh mũ. Tĩ tỹ ag mỹ kufy nĩn kỹ tóg há tũ nĩ gé, ãjag mỹ.

Ěg tỹ Topĕ mré vĕmĕn ke

¹⁸ Inh jagfỹ Topĕ mré vĕmĕn nĩ. Nén ũ kórég han ja tũ inh nĩ, ki kanhró sóg nĩ. Isỹ nén ũ kuryj han sór vĕ mỹr, tag hã to sóg jykrén tĩ. ¹⁹ Kỹ inh jagfỹ

Topě mré vēmén nĩ, Topě tỹ kãnhmar ãjag to inh jēnē mãn jé. Ti mỹ tag to vĩ to krónh ke tũg nĩ.

²⁰ Topě mré sóg vēmén tĩ ãjag to. Ęg krĩ kuprãg ti tĩ. Kỹ tóg *Jesus* ti rĩn mãn ja nĩ gé, ti tỹ Ęg jagfy ter kar kỹ. Kỹ tóg ũ tỹ mé ki rĩr tĩ Ęn ri ke nĩ. Hã ra tóg Ęn kãfór nĩ gé, ti tỹ Ęg ki rĩr há han nĩn kỹ. Ęg mỹ tóg vějykre tãg Ęn nĩm ja nĩ, ũ tỹ tũ' he vãnh Ęn. ²¹ Topě hã mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag tar han jé, ãjag tỹ nén ũ tỹ ti mỹ há nĩ Ęn hã han jé. Ti hã vỹ *Jesus Cristo* mỹ: “ag tar han nĩ,” he ja nĩ. Kỹ tóg tũ' henh ke tũ nĩ, Ęg tỹ ti mỹ vĩ há han ke ti. Hã vễ.

²² Inh kanhkã, sỹ ãjag mỹ tag tó sór ja vễ. Hã kỹ jatun mỹ mẽ sórm nĩ, sỹ ãjag jyvĕn mũ tag. Inh pijé vĕnh rán mág han'. Vĕnh rán sĩ han sóg ãjag mỹ.

²³ Ha mẽ, Ęg régre tỹ *Timóteo* vỹ se kỹ jĕ mãn tũ nĩ ha. Ti kava ag huri. Ti tỹ kãnhmar tag ki jun kỹ tóg inh mré ãjag venh tũg ke mũ.

²⁴ ãjag kófa ag mĩ sóg Ękrég tĩ, Topě ki ge kỹ nỹtĩ kar ag mĩ ke gé. Tag ki, ga tỹ *Itália* ki Topě ki ge kỹ nỹtĩ ag vỹ, ãjag mĩ Ękrég tĩ gé.

²⁵ Topě jé ãjag tar han kãn.
Hã vễ.

Topẽ vĩ rá **New Testament in Kaingang (BR:kgp:Kaingang)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaingang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaingang

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 26 Mar 2022
16af52c8-0e45-5e91-b36c-cd314d36d7fc